

Lokaal OpleidingsPlan Opleiding revalidatiegeneeskunde

Locaties: Adelante Hoensbroek

Adelante Houthem-Valkenburg

Adelante Maastricht MUMC+

Versie april 2018

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	4
2. Adelante en de opleiding revalidatiegeneeskunde	5
2.1. Adelante.....	5
2.2. Missie en visie van de opleiding.....	5
2.3. Landelijke en regionale opleidingskaders.....	6
2.3.1. Landelijke kaders	6
2.3.2. Overzicht regionale kaders.....	7
3. Inhoud van de opleiding in Adelante	8
3.1. Introductieprogramma Adelante	8
3.2. (poli)klinische revalidatiebehandeling in een revalidatiecentrum	8
3.3. (poli)klinische revalidatiebehandeling kind & jeugd in een revalidatiecentrum	9
3.4. Ziekenhuisrevalidatie	10
3.5. Academische profilering	11
3.6. Keuzestage.....	11
4. Organisatie van de opleiding in Adelante.....	13
4.1. Individuele rollen, taken en verantwoordelijkheden	13
4.1.1. Opleider	13
4.1.2. Plaatsvervangend opleider.....	14
4.1.3. Lokaal opleidingsverantwoordelijke en de leden van de opleidingsgroep	14
4.1.4. Manager Kenniscentrum	15
4.2. Opleidingsgroep.....	16
4.3. Lokale overlegstructuur opleiding.....	17
4.3.1. Generaal dagelijks rapport.....	17
4.3.2. Opleidingsvergadering	17
4.3.3. Overleg per locatie.....	18
4.3.3 Voortgang individuele aios.....	18
4.4. Randvoorwaarden.....	18
4.4.1 Materiële voorzieningen	18
4.4.2 Personele voorzieningen.....	18
4.4.3 Productie.....	19
4.5. Kwaliteit van de opleiding.....	19
4.5.1. COC.....	19
4.5.2. PDCA cyclus	20
4.5.3. Conflicten en de vertrouwenspersoon	21
5. Onderwijskundige aspecten van de opleiding	22
6. Wetenschappelijk onderzoek	23
7. Medisch Onderwijs.....	23

8. Toetsing.....	23
Bijlage 1 Opleidingsgroep.....	24
Bijlage 2 Voorbeeld individueel leerplan	29
Bijlage 3 Samenwerkingsovereenkomst bestuurlijke opleidingseenheid.....	31
Bijlage 4 (voorbeeld) onderwijsroosters per locatie.....	34
Bijlage 5 Supervisie	40
Bijlage 6 Agenda lokaal opleidingsoverleg Adelante.....	42
Bijlage 7 Academische profilering.....	43
Bijlage 8 Reglement COC Adelante.....	52
Bijlage 9 Kwaliteitskader opleidingen.....	55

1. Voorwoord

Het lokaal opleidingsplan (LOP) beschrijft de opleiding tot revalidatiearts binnen Adelante (locaties: Hoensbroek, Houthem/Valkenburg en Maastricht/MUMC+). Dit plan stuurt de opleiding en zorgt voor duidelijke kaders voor de assistent in opleiding tot specialist (aios). Voor de medewerkers en opleiders van Adelante, de centrale opleidingscommissie (COC), het concilium van de Vereniging van Revalidatieartsen (VRA) en het College Geneeskundige Specialismen (CGS, vóór 2010 het Centraal College Medische Specialismen - CCMS).

Op 1 januari 2016 heeft Adelante de patiëntenzorg van de afdeling revalidatiegeneeskunde van het MUMC+ te Maastricht overgenomen. Onderdeel van deze overname was de wens tot het samenvoegen van de tot dan separaat bestaande opleidingen revalidatiegeneeskunde onder één bestuurlijke opleidingseenheid. Daardoor ontstond een nieuwe, uitgebreidere opleiding revalidatiegeneeskunde Adelante, die plaatsvindt op locaties in Hoensbroek, Valkenburg en Maastricht.

Om deze bestuurlijke opleidingseenheid mogelijk te maken is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten, welke als bijlage 1 bij dit document is gevoegd.

Het LOP beschrijft de *nieuwe* situatie, waarbij de opleiding revalidatiegeneeskunde Adelante ook de locatie MUMC+ omvat. Bij het schrijven van het LOP hebben we rekening gehouden met de punten die genoemd staan in de samenwerkingsovereenkomst bestuurlijke opleidingseenheid en de opmerkingen die door de RGS zijn gemaakt in aanloop naar de visitatie in het voorjaar van 2018. De omvang van dit LOP is bewust beperkt gehouden, door waar mogelijk te verwijzen naar de relevante passages in regionale en landelijke documenten. Dat vergroot niet alleen de leesbaarheid, het voorkomt ook dubbelingen.

Dit plan is tot stand gekomen door samenwerking tussen de aios en de leden van opleidingsgroep. Zij dragen ook zorg voor het periodiek evalueren en bijstellen van dit document. Hierdoor vormt het opleidingsplan op elk moment een adequate weergave van de dagelijkse praktijk.

Opleiders, opleidingsgroep, aios en management
Adelante

Hoensbroek, april 2018

2. Adelante en de opleiding revalidatiegeneeskunde

Dit hoofdstuk geeft informatie over Adelante en de doelstellingen die Adelante in en met de opleiding nastreeft. We sluiten het hoofdstuk af door de opleiding in te bedden in de regionale en landelijke (opleidings)kaders.

2.1. Adelante

Adelante is een zorggroep met Volwassenenrevalidatie & arbeidsreïntegratie, ziekenhuisrevalidatie, kinderrevalidatie, speciaal onderwijs & wonen en audiologie & communicatie als kernactiviteiten. Adelante is gevestigd te Hoensbroek en heeft vestigingen door heel Limburg (o.a. Houthem / Valkenburg, Maastricht) en delen van Noord Brabant (o.a. Eindhoven).

Missie

Adelante helpt kinderen en volwassenen die kampen met de gevolgen van een ziekte, aandoening of ongeval bij het herstel van functioneren en participatie. Adelante betekent 'vooruit!' in het Spaans en daar is onze missie op gebaseerd: cliënt, medewerker, organisatie, haal het beste uit jezelf!

Visie

We nemen de vraag van de cliënten en hun naasten als uitgangspunt. Voor en samen met de cliënt zetten we alle benodigde expertise in voor het meest optimale en gewenste resultaat. Daarbij krijgen alle facetten van het leven aandacht: gezondheid, zelfredzaamheid, relaties, onderwijs, vrije tijdsbesteding en arbeid. Tijdens de behandeling geven we de cliënt de mogelijkheid de regie te houden en waar nodig wordt de behandeling bijgesteld, steeds in overleg. Adelante werkt daarbij nauw samen met ketenpartners.

De kernwaarden van waaruit we dit doen zijn: samen, expert, grensverleggend.

2.2. Missie en visie van de opleiding

Alle leden van de opleidingsgroep en de instelling, leiden basisartsen op tot revalidatieartsen, met als doel dat zij aan het einde van hun opleiding over de algemene en specialisme gebonden competenties en vaardigheden beschikken conform de landelijke eindtermen.

De opleiding stelt de individuele ontwikkeling van de aios vanuit diens kwaliteiten centraal in het opleiden.

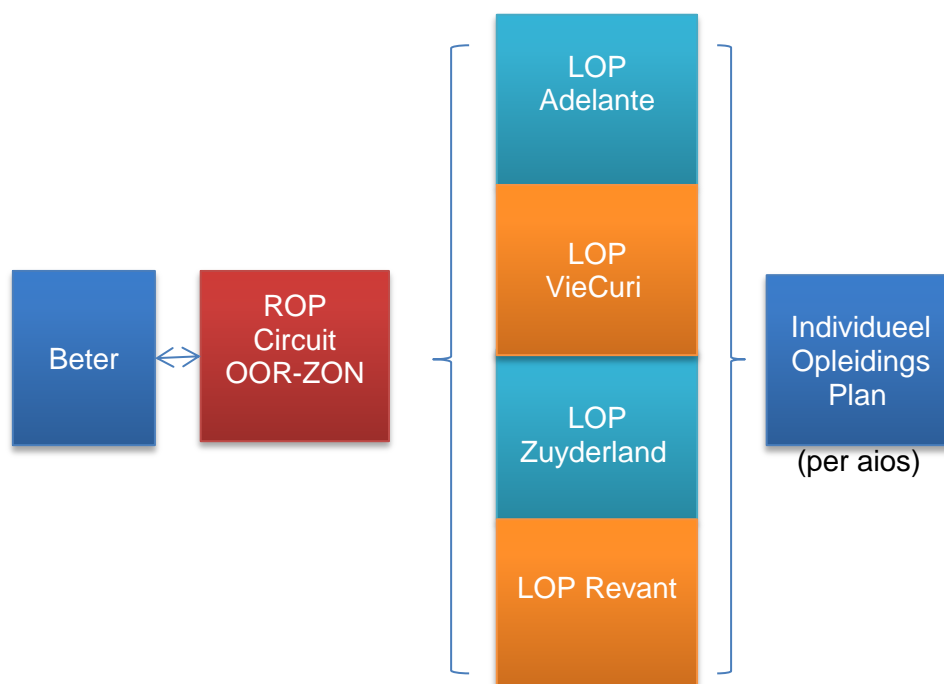
De opleidingsgroep zorgt ervoor dat een aios haar / zijn academisch denk- en werkniveau verder ontwikkelt en toe kan blijven passen in de dagelijkse praktijk.

De bij en door ons opgeleide revalidatiearts is in staat om zelfstandig het beroep uit te oefenen conform de te verwachten veranderingen in de zorg in de toekomst ("de medisch specialist 2025").

De leden van de opleidingsgroep dragen zorg voor aanwezigheid en beschikbaarheid van ten minste één van de leden van de opleidingsgroep in de (betreffende locatie van de) opleidingsrichting waar de aios werkzaam is, voor het verlenen van adequate supervisie (CCMS-KB art. C.6.1.b t/m e). De wijze waarop de supervisie geregeld is wordt beschreven in bijlage 5.

2.3. Landelijke en regionale opleidingskaders

Deze paragraaf beschrijft de landelijke, regionale en lokale opleidingskaders die van invloed zijn geweest bij het opstellen van dit plan. Schematisch zien die kaders er als volgt uit:

Figuur 1: Overzicht (opleidings)kaders

2.3.1. Landelijke kaders

Het landelijk opleidingskader voor de opleiding tot revalidatiearts wordt opgesteld door het College Geneeskundig Specialismen (CGS). Het CGS is verantwoordelijk voor de landelijke regelgeving en wordt getoetst door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het CGS heeft landelijk het kaderbesluit voor de opleiding tot specialist vastgesteld en per specialisme / profiel stelt het CGS een aanvullend specifiek besluit vast. Voor de revalidatie is dat het besluit revalidatiegeneeskunde.

Naast het CGS is de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) ingesteld die de kaderbesluiten en specifieke besluiten toetst en opleidingsinstellingen visiteert. De RGS delegeert deze bevoegdheid aan de specialistenverenigingen, in casu de VRA. Hiertoe heeft de VRA een plenaire visitatiecommissie ingesteld. Zowel CGS als de RGS zijn onderdeel van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering van de Geneeskunst (KNMG).

Een overzicht van de partijen die gezamenlijk het opleidingsbeleid voor de opleiding revalidatiegeneeskunde bepalen, is weergegeven op de website van de VRA.

Binnen de VRA is gewerkt aan een landelijk competentiegericht opleidingsplan voor de Revalidatiegeneeskunde, dat uitgebreider en gedetailleerder is dan het kaderbesluit van het CGS. Het landelijke opleidingsplan heet “Beter”.

2.3.2. Overzicht regionale kaders

De opleiding revalidatiegeneeskunde van Adelante is onderdeel van het opleidingscircuit revalidatiegeneeskunde van de Onderwijs en Opleidings Regio Zuid-Oost Nederland (OOR-ZON). De afspraken die in dit kader zijn gemaakt, liggen vast in het regionaal opleidingsplan (ROP). Dit ROP vermeldt onder andere:

- in welke instelling de vereiste competenties en vaardigheden te verkrijgen zijn;
- regionale organisatie van onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- regionale overlegvormen.

Adelante biedt alle opleidingsonderdelen aan en kan de aios een volledige opleiding bieden binnen de eigen opleidingsinstelling. Wij kiezen er bewust voor de opleiding in samenwerking met andere opleidingsinstellingen in het OOR-ZON te blijven aanbieden en uitvoeren, omdat we het belangrijk vinden dat aios tijdens hun opleiding kennismaken met een zo divers mogelijk spectrum aan werk- en zorgomgevingen.

3. Inhoud van de opleiding in Adelante

De hoofdlijnen met betrekking tot de inhoud en structuur van de opleiding revalidatiegeneeskunde in het opleidingscircuit OOR ZON worden weergegeven in hoofdstuk 2 van het regionale opleidingsplan. Adelante is in staat om op alle opleidingsonderdelen een stage te verzorgen. In deze stages komen alle themakaarten aan de orde. Dit LOP geeft de inhoud en uitwerking van die stages weer.

- omdat Adelante de formele werkgever is van de aios begint dit hoofdstuk met het introductieprogramma van Adelante;
- de toetsing in de opleiding is uitgewerkt in hoofdstuk 6 van het ROP en wordt daarom hier niet nader uitgewerkt;
- in aanvulling op de wetenschapsstage heeft de aios bij elk onderdeel één dagdeel per maand de mogelijkheid om te werken aan zijn onderzoeksproject.

3.1. Introductieprogramma Adelante

Bij de start van de opleiding treedt de aios in dienst als werknemer van Adelante. Alle werknemers van Adelante volgen een introductieprogramma, dat specifiek is toegesneden op de verschillende functiefamilies binnen Adelante. Dit programma vindt in de eerste weken van de opleiding plaats en wordt door de Adelante Academie georganiseerd. De aios nemen verplicht deel aan dit programma.

3.2. (poli)klinische revalidatiebehandeling in een revalidatiecentrum

Dit opleidingsonderdeel is opgebouwd uit vier roulaties van vijf maanden, gekoppeld aan de diagnosegebonden behandelteams van Adelante locatie Hoensbroek (zie tabel). De volgorde van behandelteams kan voor elke aios wisselen.

Behandelteam	Themakaart							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1: ATO en dwarslaesie		X		X	X		X	
2: Chronische pijn en poli					X	X		
3. Hersenletsel	X		X					
4. Cardiologie en oncologie						x		

Tabel 1: *Behandelteams en themakaarten*

Van de aios wordt verwacht dat hij / zij aan het eind van deze stage op de kliniek en polikliniek de meest voorkomende problemen en richtlijnen kent en een behandelbeleid hieromtrent kan opstellen. De vereiste bekwaamheidsniveaus worden beschreven in het opleidingsplan BETER vanaf pagina 31.

Leermiddel:

De basis om zich de opleidingseisen eigen te maken, wordt gevormd door de volgende onderdelen:

- KRB-volwassenen: op de verpleegafdelingen van Adelante is de aios, onder supervisie, verantwoordelijk voor: opnames en ontslagen van patiënten, de BMZ van opgenomen patiënten, het opstellen van en coördinatie over het klinisch revalidatietraject, deelname aan teambespreking, voortgangsgesprekken met patiënten. Ontvangst van en overleg met consultants zoals uroloog of psychiater.
- PRB-volwassenen: de aios begeleidt (als de duur van de stage dit toelaat) de totale poliklinische revalidatiebehandeling. Onder supervisie wordt van de aios verwacht dat hij / zij het behandelbeleid bepaalt en diverse disciplines aanstuurt. De aios is betrokken bij het wekelijks MDO binnen het team en woont periodieke screenings van patiënten bij.
- Poliklinisch SU-volwassenen: de aios houdt poliklinische spreekuren voor diverse diagnosegroepen, waarbij zowel nieuwe- als controlepatiënten worden gezien. De aios neemt deel aan technische spreekuren als afdelingsactiviteiten dit toe laten. Indien technische spreekuren niet aan bod komen, dan leert de aios deze vaardigheid in het ziekenhuisdeel van de opleiding.

Verdieping:

Op elke themakaart / binnen elk diagnoseteam is er tijdens de stageperiode verdieping mogelijk. Onderstaand is een voorbeeld van deze mogelijkheden voor themakaart 1 uitgewerkt:

Voorbeeld van uitwerking per themakaart 1

Naast deze basis is er tijdens dit thema extra verdieping mogelijk:

- bijwonen van minimaal 2 geïnstrumenteerde gangbeeldanalyses;
- meelopen technisch- en schoenenspreekuur (3 patiënten per spreekuur);
- meelopen met gespecialiseerde therapeuten.

3.3. (poli)klinische revalidatiebehandeling kind & jeugd in een revalidatiecentrum

De aios die zijn / haar stage op het gebied van kinderen en jeugdigen bij Adelante volgt, doet dit op de locatie Valkenburg (Adelante Kinderen). In deze periode staat themakaart 8 centraal. Dit opleidingsonderdeel duurt zes maanden. Niet alle aios volgen de stage kind en jeugd bij Adelante. De stage kan ook gevolgd worden bij VieCuri Venlo en Revant Breda.

Van de aios wordt verwacht dat hij / zij aan het eind van de stage de bij kinderen, jeugdigen en adolescenten (vooral tijdens de subacute en chronische fase) voorkomende symptomatologie kent en hiervoor zelfstandig een behandelbeleid kan opstellen.

Leermiddel:

De basis om de voor dit thema gestelde opleidingseisen eigen te maken wordt gevormd door de volgende settings:

- KRB: werkzaamheden op de kliniek (team klinische revalidatie): de aios is daarbij onder dagelijkse supervisie verantwoordelijk voor opnames en ontslagen patiënten, BMZ van opgenomen patiënten, opstellen en coördinatie van klinische revalidatietrajecten, voorzitten van voortgangsbesprekingen en wekelijkse team overleggen;
- SU: het houden van poliklinische spreekuren binnen de verschillende teams. Deelname aan technische spreekuren;
- PRB: het bijwonen van poliklinische revalidatiebehandeling de teams kinderrevalidatie (0-12 jarigen) en jongerenrevalidatie (13-20 jarigen).

3.4 Ziekenhuisrevalidatie

Dit opleidingsonderdeel duurt 12 maanden en kan gevolgd worden op verschillende locaties. Wanneer de aios zijn/haar stage ziekenhuisrevalidatie bij Adelante volgt, dan vindt deze stage plaats op de locatie Maastricht (Adelante, afdeling revalidatiegeneeskunde MUMC+).

Tijdens de stage komen de volgende topics uit de themakaarten aan de orde:

Themakaart 1: niet aangeboren hersenletsel

Themakaart 2: myelum en perifere neurologische aandoeningen

Themakaart 3: Progressieve neurologische aandoeningen

Themakaart 4: Amputatie en Prothesiologie

Themakaart 5: Aandoeningen van het spierskeletstelsel

Themakaart 6: Chronische pijn en orgaanaandoeningen

Themakaart 7: Traumatische aandoeningen

Themakaart 8: Aandoeningen bij kinderen, jeugdigen en adolescenten

Algemene leerdoelen:

Verrichten van adequaat en effectief intercollegiaal consult en revalidatiemedebehandeling in het ziekenhuis met aandacht voor communicatie, samenwerking en organisatie. Specifieke aandacht voor dwarslaesies in de acute ziekenhuisfase. Specifieke aandacht voor spasticiteitbehandeling middels ITB.

Beantwoorden vraagstelling verwijzer vanuit het ziekenhuis via stellen van

revalidatiediagnose en revalidatieplan met aandacht voor doorverwijzing en natraject.

Gestructureerde uitvoering van anamnese en lichamelijk onderzoek.

Leermiddel

- ICC-volwassenen en kinderen ziekenhuis: de aios wordt in consult gevraagd door een andere medische specialist of diens aios;
- PRB-volwassenen ziekenhuis: de aios initieert en coördineert een multidisciplinaire poliklinische revalidatie behandeling;
- SU-volwassenen en kinderen ziekenhuis: de aios ziet patiënten op verwijzing van een huisarts, andere medische specialist of bedrijfsarts;

- Technische spreekuren worden samen met de supervisor revalidatiearts uitgevoerd.

Verdieping

Zie 3.5: academische profilering

3.5 Academische profilering

Door de overname van de afdeling revalidatiegeneeskunde van het MUMC+ profiteert de opleiding revalidatiegeneeskunde van Adelante van de nauwe samenwerking met één van de vooraanstaande academische medische centra van Nederland. Deze samenwerking wordt verder versterkt door de academische werkplaats revalidatie, die Adelante samen met de Universiteit Maastricht, faculteit FHML, heeft opgericht.

Tijdens deze stage nemen de aios deel aan hooggespecialiseerde zorg op alle themakaarten. In deze zorg werken meerdere medische disciplines op het hoogste niveau interdisciplinair samen met para- en perimedici. De stage vindt in beginsel plaats op de locatie Maastricht en bestaat onder andere uit de volgende onderdelen:

- Vroege revalidatie op de IC;
- Botulinebehandeling bij spasticiteit;
- Diabetische voetenronde en MDO;
- Chronische pijn;
- Onderwijspoli revalidatiegeneeskunde Bachelor FHML;
- NMA en MDO Myotone dystrofie en ALS;
- ITB behandeling;
- Spasticiteit en technisch spreekuur;
- Traumatologie en MDO trauma.

Voor de beschrijving van deze onderdelen verwijzen wij naar bijlage 5.

De onderdelen van de academische profilering worden via een PDCA cyclus met een verantwoordelijk staf lid voor het onderdeel en accordering door de opleidingsgroep de kwaliteit en inhoud van het onderdeel jaarlijks beoordeeld. Bijstelling gebeurt indien nodig jaarlijks in de opleidingsvergadering van de locatie.

3.6 Keuzestage

De aios mag zijn / haar keuzestage invullen op een plek naar keuze binnen het opleidingscircuit. Een keuzestage buiten het opleidingscircuit is ook mogelijk, deze moet de aios in dat geval zelf regelen na overleg met de opleider.

Leermiddel:

Het leermiddel is afhankelijk van de keuze van de aios. Zie hiervoor het portfolio van de AIOS, onderdeel van het individueel opleidingsplan. Het zal één of meer van de volgende settings bevatten:

- ICC-volwassenen ziekenhuis;
- KRB-volwassenen centrum;
- PRB-volwassenen centrum of ziekenhuis;
- SU-volwassenen centrum of ziekenhuis;

- SU, PRB, KRB-kinderen centrum, ICC-kinderen ziekenhuis.

4. Organisatie van de opleiding in Adelante

Dit hoofdstuk geeft een antwoord op de vraag *wat* de verschillende taken, verantwoordelijkheden en randvoorwaarden zijn en *hoe* deze zijn verdeeld en ingevuld.

Bijlage 1 bevat een gedetailleerd overzicht van de (rollen van de) individuele leden van de opleidingsgroep en de verschillende themakaarten en opleidingsonderdelen waar zij een bijdrage aan leveren (*wie vult deze rollen in*).

4.1 Individuele rollen, taken en verantwoordelijkheden

De opleidingsgroep en het management van Adelante hebben gekozen voor een actieve betrokkenheid van de brede groep van revalidatieartsen van alle locaties bij de opleiding. Deze paragraaf beschrijft hoe de taken en verantwoordelijkheden over deze groep zijn verdeeld.

We onderscheiden hierbij de rollen van de opleider (paragraaf 4.1.1.), de plaatsvervangend opleider (paragraaf 4.1.2), de lokaal opleidingsverantwoordelijke, de leden van de opleidingsgroep (paragraaf 4.1.3) en de manager kenniscentrum (paragraaf 4.1.4).

In algemene zin geldt dat:

- alle leden van de opleidingsgroep bij uitoefening van het specialisme voldoen aan kwaliteitseisen van de betreffende Wetenschappelijke Medisch Specialisten Vereniging die aan hun rol gesteld worden;
- leden elk een gedifferentieerd activiteiten- en belangstellingsterrein binnen het vakgebied hebben terwijl hun gezamenlijke kennis en vaardigheden elkaar aanvullen.

4.1.1. Opleider

De opleider draagt zorg voor een goede kwaliteit van de opleiding (doorlopen PDCA cyclus, zie paragraaf 4.5.2) en is eindverantwoordelijk voor de organisatie van de opleiding. Daarnaast zorgt de opleider dat het opleidingsaanbod actueel blijft. De opleider is verantwoordelijk voor het inhoudelijk en (samen met de manager kenniscentrum) organisatorisch beleid van de opleiding en voert jaarlijks met alle aios een geschiktheidsbeoordelingsgesprek.

De opleider geeft leiding aan de opleidingsgroep op alle locaties van Adelante (Hoensbroek, Valkenburg en Maastricht) en ziet erop toe dat de leden van de opleidingsgroep aan hun taken en verplichtingen voldoen. De opleider is lid (en roulerend: voorzitter) van de COC Adelante, adviseert namens de opleidingsgroep de Raad van bestuur en de medische staf en is ondergebracht in het kenniscentrum (leerhuis) van Adelante.

Taken en verantwoordelijkheden

De opleider:

- draagt zorg voor een goede kwaliteit van de opleiding in Adelante;
- is verantwoordelijk voor de organisatie van de opleiding in Adelante;
- houdt het opleidingsaanbod van de opleiding actueel;
- maakt deel uit van en geeft leiding aan de gehele opleidingsgroep;

- legt de specifieke taken en verplichtingen van de leden van de opleidingsgroep schriftelijk vast;
- is contactpersoon voor het Concilium en PVC van de VRA.

Daarnaast heeft de opleider een aantal taken ten aanzien van individuele aios en leden van de opleidingsgroep. Zij / hij:

- is verantwoordelijk voor de jaarlijkse geschiktheidsbeoordeling van iedere aios;
- is ervoor verantwoordelijk dat de overige leden van de opleidingsgroep voortgangsgesprekken in de instelling houden met de aios zoals afgesproken;
- zorgt voor de overdracht naar een andere opleidingsinstelling in het circuit;
- geeft feedback naar de aios over het resultaat van de kennistoets;
- kan op circuitniveau aangewezen worden als oordelend opleider voor individuele aios.

Uit hoofde van deze taken en verantwoordelijkheden neemt de opleider deel aan vergaderingen van:

- de COC van Adelante (lid of voorzitter);
- lokale opleidingsvergadering (voorzitter);
- dagelijks bestuur van het opleidingscircuit (lid/voorzitter).

Om voor een erkenning als opleider in aanmerking te komen stelt het kaderbesluit verschillende eisen (zie kaderbesluit, C1.). De opleider van Adelante voldoet aan deze eisen en beschikt daarnaast over:

- didactische houding blijkt uit respect voor de aios en de ruimte die deze krijgt om zijn / haar stijl te ontwikkelen, relativiseringsvermogen en flexibiliteit;
- didactische kwaliteiten herkenbaar in een goede feedback, goede communicatie, aanzetten tot reflectie en in het vermogen vaardigheden over te dragen;
- didactische kennis ten aanzien van didactische methoden, achterliggende theorieën en over de context waarbinnen de opleiding zich moet afspelen;
- houdt deze kennis en vaardigheden actueel en verbetert ze waar mogelijk.

4.1.2. Plaatsvervangend opleider

De plaatsvervangend opleider vervangt de opleider bij diens afwezigheid en zorgt ervoor dat de continuïteit van de opleiding gehandhaafd blijft. Bij afwezigheid van de opleider treedt de plaatsvervangend opleider in diens rechten en plichten.

4.1.3. Lokaal opleidingsverantwoordelijke en de leden van de opleidingsgroep

Alle leden van de opleidingsgroep verzorgen de dagelijkse begeleiding van de aios, verrichten KPB's en geven feedback op een deelgebied van de opleiding. Samen bewaken ze de workload van individuele aios en leveren ze alle relevante informatie aan de opleider t.b.v. voortgangsgesprek en geschiktheidsbeoordeling.

Uit hoofde van deze taken en verantwoordelijkheden nemen de leden van de opleidingsgroep deel aan de volgende vergaderingen en overlegmomenten:

- het Generaal Dagelijks Rapport;
- onderwijs aios;
- het lokale opleidingsoverleg.

De leden van de opleidingsgroep zijn:

- geregistreerd als revalidatiearts;
- lid van de VRA;
- bereid coassistenten en aios op te leiden (en ondersteunen de opleiding en de aanvraag daarvoor);
- hebben de “teach the teachers” cursus gevolgd;
- voldoet aan alle overige eisen die de RGS, het CGS of andere betrokkenen aan een supervisor stellen.

Op de locaties Valkenburg en Maastricht is er één lid van de opleidingsgroep met coördinerende taken ten behoeve van de opleiding. Voor de aios is deze (eerstverantwoordelijke) lokaal opleidingsverantwoordelijke het eerste aanspreekpunt van de opleidingsgroep op de betreffende locatie.

De lokaal opleidingsverantwoordelijke heeft een superviserende en coördinerende rol op de locatie en draagt er zorg voor dat op de locatie aan alle eisen noodzakelijk voor de opleiding wordt voldaan. De lokaal opleidingsverantwoordelijke voert alle taken uit voor de opleider op de locatie waar de opleidingsverantwoordelijke werkt. Hij of zij functioneert daarmee als een plaatselijk vervanger c.q. “verlenging” van de opleider.

De lokaal opleidingsverantwoordelijke neemt deel aan de volgende vergaderingen en overlegmomenten:

- het Generaal Dagelijks Rapport;
- onderwijs aiosvoortgangsgesprekken met individuele aios;
- de opleidingsvergaderingen van Adelante;
- de COC van Adelante (lid);
- overleg over de opleiding op de locatie;
- dagelijks bestuur van het opleidingscircuit (lid).

Hij / zij beschikt over

- didactische kwaliteiten herkenbaar in een goede feedback, goede communicatie, aanzetten tot reflectie en in het vermogen vaardigheden over te dragen;
- een didactische houding blijkend uit respect voor de AIOS en de ruimte die deze krijgt om zijn stijl te ontwikkelen, relativiseringsvermogen en flexibiliteit;
- kennis van de opleidingseisen alsmede de eindtermen van de opleiding.

4.1.4. Manager Kenniscentrum

De manager Kenniscentrum is de hiërarchisch leidinggevende van de aios. Hij / zij is verantwoordelijk voor de organisatorische en financiële zaken met betrekking tot de opleiding, waaronder detachering, verlof/PLB, verzuimbegeleiding en reïntegratie na ziekmeldingen.

De manager Kenniscentrum onderhoudt de contacten met de leerhuizen van de andere ziekenhuizen in het OOR en het bureau OOR ZON. Hij / zij is daarnaast lid van de commissie planning en financiering OOR ZON en van de COC OOR ZON.

4.2 Opleidingsgroep

Adelante kent één opleidingsgroep waar in gezamenlijk overleg de uitvoering van de taken van de individuele leden worden ingevuld. De opleidingsgroep van Adelante bestaat uit de opleider, plaatsvervangend opleider, lokale praktijkopleiders, de overige leden van de opleidingsgroep en de aios zelf.

De opleidingsgroep:

- draagt zorg voor de dagelijkse begeleiding van de aios;
- houdt tenminste vier maal per jaar een opleidingsvergadering met de aios uitsluitend ter bespreking van opleidingszaken;
- houdt regelmatig stafbesprekingen, klinische conferenties en refereerbijeenkomsten waarin in beginsel alle leden van de opleidingsgroep aanwezig zijn;
- houdt in het kader van onderlinge toetsing probleemoplossende patiëntbesprekingen;
- draagt zorg voor de randvoorwaarden waarbinnen de aios zijn verplichtingen kan nakomen met een zo groot mogelijk leerrendement.

Met andere woorden: de opleidingsgroep creëert een gunstig opleidingsklimaat en houdt dat opleidingsklimaat in stand.

Met betrekking tot patiëntenzorg

De opleidingsgroep ziet erop toe dat de door de aios verzorgde ziektegeschiedenissen en medische correspondentie aan de door de beroepsgroep te stellen eisen voldoet en dat bij belangrijke beslismomenten in de behandeling de aantekening geplaatst wordt dat in overleg met de met name genoemde specialist tot een bepaald beleid is besloten. De leden van de opleidingsgroep geven uitsluitend aanwijzingen die relevant zijn voor en in het belang zijn van de opleiding en van de patiëntenzorg en houden rekening met de vorderingen in de vakbekwaamheid van de aios. Daarnaast zien ze erop toe dat de door de aios verrichtte werkzaamheden voldoen aan de algemene competenties alsmede de specialisme gebonden competenties en houden supervisie op de aios.

Met betrekking tot opleiding en onderwijs

- zij besteden voldoende tijd aan de opleiding en nemen daarmee samenhangend werkzaamheden op zich;
- zij participeren actief in voor de opleiding verplichte onderwijsactiviteiten;
- zij dragen zorg voor voldoende contact tussen de aios en andere medisch specialisten.

Met betrekking tot bij- en nascholing

- zij houden hun kennis en inzicht als medisch specialist op peil door het regelmatig deelnemen aan geaccrediteerde bij- en nascholingsactiviteiten;
- zij volgen systematisch geaccrediteerde bijscholing met didactische aspecten ten behoeve van de opleiding.

Met betrekking tot onderzoek en ontwikkeling

- zij bevorderen klinisch wetenschappelijk onderzoek van de leden van de opleidingsgroep en de aios hetgeen blijkt uit publicaties en voordrachten;

- zij waarborgen dat minimaal één van de leden van de opleidingsgroep op de betreffende locatie aanwezig en beschikbaar is voor de aios.

4.3 Lokale overlegstructuur opleiding

Deze paragraaf beschrijft de overlegstructuur van de opleiding binnen Adelante.

4.3.1. Generaal dagelijks rapport

De leden van de opleidingsgroep van Adelante hebben conform de regelgeving van de CGS een dagelijks rapport ingesteld (GDR) en houden dit in stand. Dit is een vast moment op de dag waarin de leden van de opleidingsgroep en de aios zaken bespreken met betrekking tot de operationele en actuele aspecten van patiëntenzorg, opleidingszaken die betrekking hebben op de bedrijfsvoering, etc. Het doel van dit GDR is de kwaliteit van de patiëntenzorg te borgen in combinatie met de inzet als leermiddel voor de opleiding.

De regelgeving staat toe dat, daar waar géén sprake is van één (...) operationele eenheid er op meerdere locaties een GDR georganiseerd wordt.

Omdat de operationele eenheid grotendeels afwezig is voor de locaties Maastricht, Hoensbroek en Valkenburg heeft Adelante gekozen voor het instellen van een GDR per locatie.

Deelname is verplicht voor aios en de leden van de opleidingsgroep die op dat moment in huis zijn:

- het GDR vindt op locatie Hoensbroek dagelijks plaats tussen 13:00 en 13:30 uur;
- het GDR vindt op locatie Houthem/Valkenburg dagelijks plaats tussen 08:00 en 08:30 uur;
- het GDR vindt op locatie Maastricht dagelijks plaats tussen 08:00 en 08:30 uur.

4.3.2. Opleidingsvergadering

Vier keer per jaar organiseert Adelante een opleidingsvergadering voor de totale opleidingsgroep, van alle locaties. Deze vergadering heeft een nadrukkelijk kwaliteitsoogmerk en dient als borging van het opleidingsproces. Het is een gestructureerd moment waarop uitsluitend opleidingszaken tussen aios en opleiders aan de orde komen.

Alle leden van de opleidingsgroep en de aios, die op dat moment hun opleiding volgen binnen Adelante, zijn in beginsel aanwezig bij de opleidingsvergadering. De vergaderingen worden genoteerd. De notulen worden ter kennisname aan de COC Adelante en het DB van het circuit gestuurd. Daarnaast worden in het kader van de onderlinge samenwerking in de opleidingsgroep 2x per jaar een themabijeenkomst gehouden voor de opleidingsgroep. Onderwerpen die daar besproken worden overstijgen de opleidingsvergadering en zullen worden gebruikt voor uitzetten van de grote lijnen van de opleidingsgroep voor de komende jaren.

4.3.3. Overleg per locatie

In aanvulling op de formele opleidingsvergadering worden in Maastricht en Valkenburg vier maal per jaar overleg gevoerd over specifiek voor die locatie geldende opleidingsproblemen. Deelnemers zijn de aios die op de specifieke locatie hun stage lopen en de leden van de opleidingsgroep die op die locatie werkzaam zijn.

Het lokaal opleidingsoverleg wordt voorgezeten door de oudste aios op locatie. Er wordt een standaard agenda gebruikt (zie bijlage 5) en er worden notulen van het lokaal opleidingsoverleg gemaakt.

De opleidingsgroep locatie MUMC+ houdt daarnaast 3x per jaar een inhoudelijk overleg met de opleidingsgroep zonder aanwezigheid van AIOS. Hier worden overkoepelende onderwerpen besproken ter versterking van de kwaliteit van de opleiding; o.a. maken van brieven, geven van feedback; verbeteren DGR.

Naast overleg op lokaal niveau vindt ook overleg plaats op regionaal niveau. Zie hiervoor hoofdstuk 3 van het ROP.

4.3.3 Voortgang individuele aios

De opleider overlegt regelmatig met de leden van de opleidingsgroep, zowel met hen die op dat moment supervisor zijn maar ook met andere leden van de opleidingsgroep die de aios kennen vanuit o.a. diensten, onderwijs en generaal dagelijks rapport. De leden van de opleidingsgroep reserveren hiervoor 3-maandelijks tijd tijdens een staf- of opleidingsvergadering.

4.4 Randvoorwaarden

Deze paragraaf beschrijft de randvoorwaarden die Adelante heeft ingevuld zodat de opleidingsgroep haar individuele en collectieve taken en verantwoordelijkheden goed kan dragen.

4.4.1 Materiële voorzieningen

In de bibliotheek van het kenniscentrum zijn verplichte literatuur, boeken en VRA basiscursusklappers aanwezig en beschikbaar voor de aios. Daarnaast werken Adelante en de Universiteit Maastricht samen in de academische werkplaats revalidatie, waardoor medewerkers van Adelante gebruik kunnen maken van de faciliteiten en voorzieningen van van de Universiteitsbibliotheek van de UM.

De aios beschikken over een laptop zodat ze op elke plek in Adelante toegang hebben tot de informatie die ze nodig hebben voor hun opleiding. Op elke stageplek zijn daarnaast fysieke werkruimtes beschikbaar. Tot slot zijn ook binnen het kenniscentrum meerdere werkplekken beschikbaar waar aios in alle rust kunnen werken.

4.4.2 Personele voorzieningen

De opleider, plaatsvervangend opleider en lokale praktijkopleiders hebben een (deel)aanstelling bij het kenniscentrum. De toelage voor deze rollen wordt geregeld via de BOE van de medische staf. Aios zijn evenaans aangesteld bij het kenniscentrum.

Het kenniscentrum beschikt tevens over een opleidingsecretariaat en over een bibliothecaris die aios en leden van de opleidingsgroep kan ondersteunen bij bijv. literatuursearches. De aios kunnen te allen tijde gebruik maken van de online CMB van de Universiteit Maastricht, waarin inbegrepen uitgebreide ondersteuning en trainingsmogelijkheden.

Adelante begroot jaarlijks 0,5 fte aan revalidatiearts voor 'bedside teaching' aan de aios. Daarnaast wordt aan elke afdeling die aios begeleidt een vergoeding toegekend waarmee formatief de leden van de opleidingsgroep over tijd beschikken om de begeleiding vorm te geven. In overleg met de opleider is deze vergoeding vastgesteld op 5 uur per werkweek per fte aios.

4.4.3 Productie

Voor Adelante betekent de verkorting van de opleidingsduur in combinatie met de individualisering van de opleiding dat - nog meer dan in het verleden al het geval was - wordt nagestreefd de aios productieneutraal in de patiëntenzorg in te zetten. Een eerste stap hiervoor werd in 2013 gezet door de aios hun aanstelling te geven bij het Kenniscentrum. Als vervolg hierop zijn in de periode 2014-2015 een aantal PAVS aangesteld, om de continuïteit van de patiëntenzorg te garanderen, wanneer er geen aios op een afdeling stage lopen.

Te allen tijde staat het belang van de aios en de opleiding voorop. Volledige productieneutraliteit blijft echter niet overal en altijd mogelijk. Opleider en manager Kenniscentrum Adelante hebben frequent overleg met de medisch managers en directeuren van de diverse organisatieonderdelen van Adelante om knelpunten op dit gebied te bespreken en op te lossen.

4.5 Kwaliteit van de opleiding

Door het instellen van de bestuurlijke opleidingseenheid en het samenvoegen van de twee opleidingsgroepen tot één opleiding en opleidingsgroep Adelante is het noodzakelijk om een aantal afspraken rondom de kwaliteit van de opleiding wat uitgebreider te beschrijven.

De belangrijkste afspraak is dat de Raad van Bestuur van Adelante verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de (samengevoegde) opleiding. De Raad van Bestuur van Adelante voert daartoe een actief beleid om de kwaliteit van de opleiding op alle locaties te optimaliseren. Het gaat hierbij om de locaties Hoensbroek, Valkenburg en Afdelingrevalidatiegeneeskunde MUMC+ Maastricht. Uit deze afspraak vloeit tevens voort dat de Centrale OpleidingsCommissie (COC) van Adelante een optimaal en veilig opleidingsklimaat op alle locaties bewaakt en bevordert.

4.5.1. COC

De COC Adelante is het permanente overleg- en adviesorgaan dat gevraagd en ongevraagd advies uitbrengt aan de RvB van Adelante, en deze informeert over de kwaliteit en veiligheid van de binnen Adelante erkende (medische) specialistische vervolgoopleidingen. In het geval van de opleiding revalidatiegeneeskunde gaat de COC Adelante daarmee over de kwaliteit en veiligheid van de opleiding op de locaties Hoensbroek, Houthem/Valkenburg en Maastricht.

Relatie COC Maastricht (COCM)

Omdat we een goede inbedding van de opleiding in het MUMC+ van groot belang vinden is, in het kader van de bestuurlijke opleidingseenheid, met het MUMC+ afgesproken dat één lid van de opleidingsgroep, zijnde de opleidingsverantwoordelijke van locatie Adelante MUMC+, tevens als toehoorder deel kan nemen aan de vergadering van de COC van het MUMC+ (COCM) en zo op de hoogte kan blijven van alle relevante ontwikkelingen in het MUMC+. Daarnaast vindt periodiek (2x per jaar) bestuurlijk overleg plaats tussen het MUMC+ en Adelante. In dit overleg kunnen eventuele extra maatregelen worden besproken die in de toekomst nodig blijken te zijn om de kwaliteit van de opleiding te garanderen. Eén van de maatregelen die is afgesproken, is dat Adelante een audit kan laten uitvoeren volgens de methodiek die de COCM voor haar opleidingen gebruikt. De auditoren rapporteren daarbij aan de COC Adelante, die vervolgens zorgt voor de opvolging van de verbeterpunten uit die audit.

In bijlage 6 is het thans actuele reglement van de COC opgenomen, inclusief bemensing. Namens de opleiding revalidatiegeneeskunde heeft een aantal personen zitting in de COC, te weten:

- de opleider en plaatsvervangend opleider revalidatiegeneeskunde;
- de praktijkopleider(s) van locatie Maastricht en/of Valkenburg;
- een aios, in de rol van vertegenwoordiger van alle aios.

Om haar eindverantwoordelijke rol nader vorm te geven, heeft de RvB besloten om zelf ook zitting te nemen in de COC. Daarmee wordt ook invulling gegeven aan de zogenaamde doorzettingmacht van de COC.

4.5.2. PDCA cyclus

De COC Adelante heeft in 2016 een kwaliteitskader vastgesteld (**zie bijlage 7**). In dit document beschrijft de COC een kwaliteitssysteem op meerdere niveaus (analoog aan Scherpbier 2.0). Twee van die niveaus zijn:

1. De opleidingsgroep.
2. De COC zelf/Adelante niveau.

Op het niveau van de opleidingsgroep zijn diverse instrumenten gedefinieerd die aanleiding kunnen geven tot het doorvoeren van verbeteringen (zie paragraaf 3.3 van het kwaliteitskader), waaronder de DRECT en de MCTQ die meerdere keren per jaar worden uigezet. De opleidingsgroep revalidatiegeneeskunde, onder leiding van de opleider is verantwoordelijk voor het doorlopen van de PDCA cyclus die op basis hiervan gestart kunnen worden.

Over het doorlopen van de PDCA cyclus rapporteert de opleidingsgroep in het format dat ook op andere plekken in Adelante wordt gebruikt en dat op hoofdlijnen in onderstaande tabel is weergegeven.

Wat	Bron	Plan	Do	Check	Act
Omschrijving probleem/uitgangssituatie als basis voor verbeterpunt	Bron waaruit dit punt voortkomt	Kijk naar huidige werkzaamheden en ontwerp plan voor verbetering. Stel doelstellingen vast	Voer geplande verbetering uit in gecontroleerde proefopstelling	Meet resultaten van verbetering, vergelijk deze met oorspronkelijke situatie en toets aan doelstellingen	Bijstellen aan de hand van gevonden resultaten bij CHECK

In elke COC vergadering koppelt de opleider kort de stand van zaken terug met betrekking tot de PDCA cyclus per individuele opleidingslocatie. De lokale praktijkopleider formuleert daartoe een beperkt aantal onderwerpen van de PDCA cyclus per jaar. De locatie MUMC+ Maastricht heeft deze methode reeds meerdere jaren toegepast conform de vormgeving van de COC Maastricht. De COC / Adelante zelf monitort de doorlooptijd en de gekozen oplossingen. In het jaarverslag van de COC wordt hierop gereflecteerd en worden zo nodig, op het niveau van de COC / Adelante aanvullende acties geformuleerd. Zie voor een meer gedetailleerde uitleg het kwaliteitskader in bijlage 7.

In aanvulling op deze twee PDCA cycli is er ook op OOR ZON niveau sprake van samenwerking. Zo is op bestuurlijk niveau afgesproken dat opleidingsziekenhuizen ook van elkaars faciliteiten gebruik kunnen maken. Daarnaast is er ook op OOR ZON niveau een COC, die instellingsoverstijgende opleidingszaken bespreekt en behandelt. Van deze COC zijn zowel de opleider als de manager kenniscentrum lid, evenals een aios revalidatiegeneeskunde.

4.5.3. Conflicten en de vertrouwenspersoon

Tijdens een meerjarige opleiding gaan zaken wel eens niet zoals verwacht of gewenst. Soms ontstaan er zelfs conflicten. In de opleiding (en binnen Adelante) wordt iedereen met een geschil aangemoedigd om dit in eerste instantie onderling te benoemen en uit te bespreken.

Heeft dit gesprek niet het gewenste resultaat, dan volgen we een 'escalatiemodel', waarbij geschillen met een steeds zwaardere delegatie worden besproken. Als een geschil niet met de supervisor of opleider kan worden opgelost, dan kan ook de COC worden ingeschakeld. De COC is in dat geval bevoegd om te bemiddelen en kan daarbij ook de hulp inschakelen van een externe vertrouwenspersoon. Indien een lid van de COC bij het geschil betrokken is, dan wordt hij / zij uitgesloten van de behandeling van, of oordeelsvorming over dit geschil in de COC.

Daarnaast kunnen aios te allen tijde een gesprek aanvragen bij de vertrouwenspersoon voor medewerkers. Dit geldt ook voor de leden van de opleidingsgroep (en alle andere medewerkers van Adelante). De contactgegevens van de vertrouwenspersoon zijn te vinden op intranet van Adelante (zoekterm: vertrouwenspersoon). De vertrouwenspersoon wordt aan de aios ook tijdens de eerste introductie bij Adelante onder de aandacht gebracht.

5. Onderwijskundige aspecten van de opleiding

De inhoud en de structuur van het landelijke en regionale onderwijs staan beschreven in hoofdstuk 5 van het Regionaal OpleidingsPlan revalidatiegeneeskunde OOR ZON.

Een deel van het onderwijs in de opleiding wordt lokaal georganiseerd, binnen Adelante. Uit praktisch oogpunt wordt dit onderwijs verspreid over de locaties Hoensbroek, Valkenburg/Houthem en Maastricht. De aios die op die locatie stage lopen, zijn verplicht aanwezig bij het onderwijs op die locatie. Onderwijs op een andere locatie kan, na toestemming van de opleider, gevolgd worden. Vooraf wordt een onderwijsrooster gemaakt en worden hierbij docenten ingedeeld. Diegene is verantwoordelijk voor de invulling van het programma. Bijlage 4 geeft een voorbeeld van een dergelijk onderwijsrooster over de verschillende locaties.

Adelante hecht in de opleiding niet alleen een groot belang aan revalidatiegeneeskundig handelen, maar ook aan de klinische vaardigheden die nodig zijn om een afdeling veilig te kunnen runnen. Dit uit zich in specifieke eisen die Adelante stelt aan de kennis, kunde en vaardigheden van de aios op het gebied van basismedische zorg (BMZ). Om die op niveau te krijgen vindt aan het begin van de opleiding een tweedaagse cursus klinisch redeneren plaats, naast de scholing en toetsing van specifieke vaardigheden in het skillslab.

Daarnaast wil Adelante aios tijdens de opleiding kennis laten maken met andere aspecten van het werk van revalidatiearts. Dit gebeurt op verschillende manieren die hieronder worden beschreven.

Op het gebied van medisch leiderschap is een 'join the board' programma ingesteld. Dit programma betekent dat elke aios in zijn / haar eerste jaar van de opleiding minimaal één volledige dag meeloopt met de Raad van Bestuur van Adelante. Een inspirerende mogelijkheid om ook op dit niveau te ervaren in welke functie een revalidatiearts uiteindelijk terecht kan komen.

Op het gebied van kwaliteitszorg bereiden we de aios voor door ze vanaf het eerste moment van hun opleiding zitting te laten nemen in één van de (kwaliteits)commissies van Adelante.

Bovenstaande opsomming geeft al aan dat Adelante hoge eisen stelt aan aios. Om de aios te helpen aan die eisen te voldoen, hebben we ervoor gekozen om, in samenspraak met de aiosgroep een extra competentiemeting uit te voeren aan het begin van de opleiding. Deze meting is specifiek gericht op een aantal algemene competenties en sluit aan bij de competenties die aan medewerkers in de functiefamilie 'artsen' worden gesteld. Op deze manier kunnen leerstijl, sterke en zwakke punten van een aios nog beter in kaart worden gebracht en kan het onderwijs (en de rest van de opleiding) op basis van deze meting worden aangepast. De AIOS worden eveneens per locatie in staat gesteld om deel te nemen aan het discipline overstijgend onderwijs (DOO) wat in de deelnemende ziekenhuizen wordt aangeboden. Tijdens de ziekenhuisstage wordt hier apart 2 dagdelen per jaar mogelijkheid voor geboden.

6. Wetenschappelijk onderzoek

De inhoud en de structuur van het wetenschappelijk onderzoek staat beschreven in hoofdstuk 4 van het Regionaal OpleidingsPlan revalidatiegeneeskunde OOR ZON.

7. Medisch Onderwijs

Onderwijs geven binnen de opleiding geneeskunde.

Op het gebied van onderwijs geven, laten we de aios kennis maken met andere aspecten van academisering. De aios geeft onderwijs aan de studenten van de opleiding geneeskunde in de bachelor- en masterfase. Dit kan door bijvoorbeeld een onderwijspoli te verzorgen, colleges te geven of de geneeskundestudent op de stageplek te begeleiden. Deze inzet gaat in overleg met de opleider.

Andere mogelijke onderwijsrollen zijn:

- Tutor keuzeblok bachelorfase, jaar 2;
- Begeleiding en onderwijs geven aan studenten in de masterfase, jaar 4-6;
- Mentorschap geneeskunde student masterfase, jaar 4-6.

Tevens wordt het interdisciplinair opleiden gestimuleerd binnen Adelante, stagiaires van verschillende disciplines volgen gezamenlijk onderwijs. De aios heeft de mogelijkheid aan te sluiten bij specifieke casuïstiekbesprekingen van deze stagiaires. Binnen dit onderwijs heeft de aios de rol van proces begeleiding, het geven van medische inhoudelijke informatie en het leggen van multidisciplinaire verbanden.

- Casuïstiekbespreking 6x per jaar, gekoppeld aan behandelteam

Voor aios met speciale interesse in het geven van medisch onderwijs is een differentiatiestage medisch onderwijs mogelijk onder supervise van Prof. Dr. G. M. Rommers.

8. Toetsing

Zie hiervoor hoofdstuk 6 van het Regionaal OpleidingsPlan.

Bijlage 1 Opleidingsgroep

Opleider: Drs. W.G.M. Bakx

Plaatsvervangend opleider (tevens lokale praktijkopleider Valkenburg): Dr. P.H.T.G. Heuts

Lokale praktijkopleider Maastricht: prof. dr. G.M. Rommers

Naam	FTE	Locatie(s)	Aandachts- / interessegebied	Geaccrediteerde didactische trainingen
Drs. A. Backx	0,8	Hoensbroek	NAH, pijn	Basis
Drs. W.G.M. Bakx	0,90 0,05	Hoensbroek, Maastricht	NAH, cardiovalidatie, spasticiteit, arbeid ITB	Basis- en vervolgcursussen, BKO kwalificatie
Dr. E.J.M. Balkestein (specialist ouderengeneeskunde)	0,89	Hoensbroek	Basis medische zorg, cardiovalidatie	Basis
Drs. J.E.N. Bekkers	0,8	Houthem	Kinderen en jeugd, NAH GRIP, Poliklinische consulten Laurentius Roermond en Zuyderland Sittard	Basis
Drs. M. van Beugen	0,6	Maastricht	Pijn, management	Basis- en vervolgcursussen
Drs. K. van den Borne	0,8	Hoensbroek	Dwarslaesie	Basis
Drs. K. Craenen	0,7	Hoensbroek	CVA, Echo, spasticiteit	Basis
Drs. E. Drossaer	0,4	Hoensbroek	Pijn, arbeid	Basis

Naam	FTE	Locatie(s)	Aandachts- / interessegebied	Geaccrediteerde didactische trainingen
Drs. N. van Eldik (kinderarts, fellow sociale pediatrie)	0,3	Houthem	Kinderen en jeugd	Basis
Drs. M. Geraeds (stafarts)	0,8	Hoensbroek	Pijn, arbeid	Basis
Dr. B. Hemmen	0,6	Maastricht	Prothesen en orthesen, orthopedie	Basis- en vervolgcursussen
Dr. P.H.T.G. Heuts	0,5 0,5	Houthem Hoensbroek	Kinderen en jeugd 13-20 jaar, ACT, pijn, SOLK, Transitiepoli, NAH	Basis- en vervolgcursussen
Drs. Y.Y. van Horn	0,2	Hoensbroek	Traumatologie, prothesiologie	Basis- en vervolgcursussen
Drs. W. ten Kate	0,6	Hoensbroek	NAH, klinisch redeneren	Basis
Drs. C. van Laake-Geelen	0,6 0,2	Hoensbroek, Maastricht	Dwarslaesie, spina bifida, ITB	Basis
Drs. W.L. van de Leij	0,6	Houthem	Kinderen en jeugd 5-8 jaar CP	Basis- en vervolgcursussen
Drs. M.N.M.V. Moennekens	0,7	Hoensbroek	NAH, spasticiteit	Basis- en vervolgcursussen; docent kwalificatie BKO
Drs. P.W.A. Muijens	0,8	Hoensbroek	Traumatologie, schoeisel, arbeid	Basis
Drs. K.J.E. Renders	0,62	Hoensbroek	NAH, oncologie spasticiteit; echografie	Basis

Naam	FTE	Locatie(s)	Aandachts- / interessegebied	Geaccrediteerde didactische trainingen
Drs. L.E.G. Roijen	0,4	Houthem (management)	Kinderen en jeugd -12 jaar, eetteam, CF. management	Basis
Prof. dr. G.M. Rommers	0,4*	Maastricht	Schoenen, diabetische voet, orthopedie, prothese en orthese OE, medisch onderwijs	Basis- en vervolgcursussen; BKO kwalificatie
Drs. M. Smolders	0,8	Hoensbroek	Pijn	Basis- en vervolgcursussen
Drs. L.A.W.M. Speth	0,55 0,15	Houthem, Maastricht	Kinderen en jeugd 0-4 jaar, arm-hand problematiek, gangbeeldanalyse, BOTOX CP Werkgroep plexus brachialis Zuyderland Heerlen	Basis
Drs. R.P. Strackke	0,8	Maastricht	Pijn, spasticiteit	Basis- en vervolgcursussen
Drs. C.V.M. Steinbusch	0,8	Houthem	Kinderen en jeugd	Basis
Prof. Dr. A.M.C.F. Verbunt	0,2*	Maastricht	Pijn bij jongeren, onderzoek revalidatiegeneeskunde	Basis- en vervolgcursussen; BKO kwalificatie
Drs. J.W.E. Verlouw	0,8	Hoensbroek	Amputatie en prothesiologie, BE en OE; voetproblemen; aangepaste sport.	Basis- en vervolgcursussen
Drs. G.M.M. Winnubst	0,6	Maastricht	Neurologie, spasticiteit, ITB	Basis- en vervolgcursussen; BKO kwalificatie
Drs. J.M.A. Zwinkels	0,5 0,3	Hoensbroek Maastricht	NMA en ALS, zitpoli, klinisch redeneren Transitiepoli	Basis- en vervolgcursussen

* De hier genoemde fte's gelden voor zorgtaken. Zowel Prof. Dr. Rommers als Prof. Dr. Verbunt hebben daarnaast een aanstelling aan de UM. Een aantal leden van de opleidingsgroep vervullen specifieke / aanvullende taken op het gebied van de opleiding.

Deze taken zijn als volgt verdeeld:

Specifieke taak	Naam lid opleidingsgroep	Opmerking	Vervanger
Concilium VRA en PVC	Dr. P.H.T.G. Heuts		Prof dr. G.M. Rommers
Concilium VRA en PVC	Prof dr. G.M. Rommers		Dr. P.H.T.G. Heuts
Selectie nieuwe aios	Drs. W.G.M. Bakx		Dr. P.H.T.G. Heuts
Lokaal opleidingsverantwoordelijke Maastricht; alle themakaarten	Prof dr. G.M. Rommers		Drs. M. van Beugen
Stage verantwoordelijke themakaart 1	Drs. M.N.M.V. Moennekens	Locatie Hoensbroek	Drs. W. ten Kate, Dr. P.H.T.G. Heuts, Drs. K.J.E. Renders, Drs. W.G.M. Bakx
Stage verantwoordelijke themakaart 2	Drs. K. van den Borne	Locatie Hoensbroek	Drs. C. van Laake-Geelen
Stage verantwoordelijke themakaart 3	Drs. J.M.A. Zwinkels	Locatie Hoensbroek	Drs. C. van Laake-Geelen
Stage verantwoordelijke themakaart 4	Drs. J.W.E. Verlouw	Locatie Hoensbroek	Drs. P.W.A. Mijtjens
Stage verantwoordelijke themakaart 5	Drs. M. Geraeds	Locatie Hoensbroek	Drs. P.W.A. Mijtjens
Stage verantwoordelijke themakaart 6	Drs. M. Smolders	Locatie Hoensbroek	Dr. E.J.M. Balkestein
Stage verantwoordelijke themakaart 7	Drs. P.W.A. Mijtjens	Locatie Hoensbroek	Drs. J.W.E. Verlouw, Drs. Y.Y. van Horn
Lokaal opleidingsverantwoordelijke Houthem, tevens stage verantwoordelijke themakaart 8	Dr. P.H.T.G. Heuts	Plaatsvervangend opl.	Drs. J. Bekkers, Drs. W. L. van de Leij
Stages HAIOS	Drs. M. Smolders	Plaatsvervangend opl.	Drs. W.G.M. Bakx (opleider)
Stages SOG	Drs. K.J.E. Renders	Plaatsvervangend opl.	Drs. W.G.M. Bakx (opleider)
Chronische pijn en pijn bij jongeren	Prof dr J Verbunt	Locatie MUMC	Drs M van Beugen
Neurologie, ITB en spasticiteit	Drs G Winnubst	Locatie MUMC	Drs R Strackke
Prothese en orthosespreekuur en orthopedie	Dr B Hemmen	Locatie MUMC	Prof dr G Rommers
Schoenen, diabetische voet, orthopedie	Prof dr G Rommers	Locatie MUMC	Dr B Hemmen
Chronische pijn	Drs M van Beugen	Locatie MUMC	Prof dr J Verbunt drs R Strackke
Spina bifida	Drs van Laake-Geelen	Locatie MUMC	Drs M van Beugen
Kinderrevalidatie	Dr L Speth	Locatie MUMC	Drs M van Beugen
NMA en ALS	Drs A Zwinkels	Locatie MUMC	Drs G Winnubst
Voorzitter COC Adelante	Drs. W.G.M. Bakx		Dr. P.H.T.G. Heuts
COC Adelante	Drs. W.G.M. Bakx Prof dr. G.M. Rommers		Dr. P.H.T.G. Heuts
Vz COC OOR-ZON	Drs. W.G.M. Bakx		Dr. P.H.T.G. Heuts
COC MUMC	Prof dr. G.M. Rommers	toehoorder	
Onderwijs locatie Hoensbroek	Drs. J.W.E. Verlouw		Drs. P.W.A. Mijtjens

Specifieke taak	Naam lid opleidingsgroep	Opmerking	Vervanger
Onderwijs locatie Maastricht	Drs G. Winnubst		Drs. M. van Beugen
Onderwijs locatie Houthem	Drs. J. Bekkers		Drs. W. L. van de Leij
Onderwijscommissie (regionaal)	Drs. K.J.E. Renders / Dr. H. Seelen		Drs . W. Wetzelaer
Refereeravonden	Drs. W. L. van de Leij		Drs. H. J. Prins (aios)
Onderzoek tijdens Opleiding (OTO)	Prof. dr. J. Verbunt / Dr. H. Seelen / Dr. S. Sep	Per OTO begeleiding door senior onderzoekers van de academische werkplaats revalidatie	Drs. W.G.M. Bakx
Voorzitter GDR (op alle locaties)	(dienstdoende) aios		andere aios
Borging inhoud en verloop GDR locatie H'br	Drs. C. van Laake-Geelen		Drs. P.W.A. Muijens
Basis Medische Zorg en Klinisch redeneren volwassenen	Dr. E.J.M. Balkestein		Drs. J.M.A. Zwinkels
Basis Medische Zorg en Klinisch redeneren kinderen	Drs. J.E.N. Bekkers		Drs. N. van Eldik
Voorzitter lokaal opleidingsoverleg	oudste aios op locatie		ééna oudste aios op locatie
Voorzitter opleidingsvergadering	oudste aios	samen met opleider	Drs. W.G.M. Bakx / Dr. P.H.T.G. Heuts
Coördinator OOR voor Kennistoets VRA	Drs. B. Michielsen	Opleider Heerlen	Drs. E. Drossaer

Bijlage 2 Voorbeeld individueel leerplan

Naam: opleidingsonderdeel)

Periode: 17-10-.... t/m 31-5-....

Leerdoelen

Medische handelen

Leerdoel	Hoe ?	Toetsing	Door wie	Wanneer ?
schoenvoorziening bij pt met DM in samenspraak met orthopedisch schoenmaker (Niv. 4)	Wekelijks schoenspreekuur op dinsdagochtend doen	2 maal een KPB voor het gehele consult	CR	Januari (niv. 3) Mei (niv. 4)
adequaat onderzoek van het spier- en skeletstelsel, goede diagnose en behandelplan opstellen (niv. 4)	Focus op: voet, rug, schouder Meekijken met orthopedie en MDO rug en CRPS, schoenspreekuur. Nieuwe patiënten met deze problematiek bij mij inplannen	3 maal KPB	CR, RS, GW	Mei December Maart
met supervisie achteraf pre- en postoperatief advies (amputatie niveau, contractuur preventie en stomp behandeling) geven bij een amputatie van de onderste extremiteit (niveau 3)	Wekelijks amputatie overleg, klinische consulten uitvoeren, bespreken op ochtendrapport	2 maal een KPB	CR, BH	December (niv 2) April (niv 3)
in staat tot het geven van goede pijneducatie (niveau 5)	Wekelijks pijnscreening	2 maal feedback vragen aan patiënt (360° form) en aanwezige gedragstherapeut KPB	RS, RS, JV	Januari
met supervisie achteraf patiënt met NMA adequaat begeleiden t.a.v. beloop aandoening, functionele niveau, voorzieningen en betreffende regelgeving (niveau 3)	NMA spreekuur mee volgen en zelf patiënten zien	KPB 360 graden feedback patient	AZ	Mei

Communicatie

Leerdoel	Hoe te bereiken	Toetsing	Door wie	Wanneer
in staat patiënten kort en bondig over te dragen (niv 4)	Vorbereiding: wat is essentiële informatie en wat is minder relevant?	3 keer in het GDR	Allen	November Februari Mei

Samenwerking

Leerdoel	Hoe te bereiken	Toetsing	Door wie	Wanneer
functioneren als voorzitter van het team en duidelijke adviezen geven (niv.4)	Het geven van goede samenvattingen en concrete afspraken maken in team	KPB, 360 graden feedback	Team	November Mei

Maatschappelijk handelen

Leerdoel	Hoe te bereiken	Toetsing	Door wie	Wanneer
leren hoe de kwaliteit bij Adelante gewaarborgd wordt	mee doen met interne kwaliteitsvisite Adelante	feedback door mede auditor	auditoren	2 audits

Professionaliteit

Leerdoel	Hoe te bereiken	Toetsing	Door wie	Wanneer
duidelijk krijgen of ik later evt. in een universitair ziekenhuis wil werken	combinatie van zorg, onderwijs en onderzoek te ervaren	-	mezelf	eindgesprek met opleider

Organisatie

Leerdoel	Hoe te bereiken	Toetsing	Door wie	Wanneer
kritisch kunnen selecteren in de consulten	Kritisch nadenken: wat is de vraagstelling en is dit een rev. vraagstelling?	In GDR bespreken	Allen	Februari 16

Kennis en wetenschap

Leerdoel	Hoe te bereiken	Toetsing	Door wie	Wanneer
Continueren onderzoek	realistische planning van onderzoekswerkzaamheden	Planning samen bekijken	JV	November Maart 16

Tiidslijn

November	December	Januari	Februari	Maart	April	Mei
Overdracht	Rug niv 4	Schoen niv. 3	Overdracht	Schouder niv. 4	Team	Voet/Schoen niv. 4
Team	Amputatie OE niv 2	Pijneducatie niv.5	Consulten	Wetenschap		NMA niv. 3
Wetenschap	Team					Overdracht
						Team
						Ac werken?

Bijlage 3 Samenwerkingsovereenkomst bestuurlijke opleidingsseenheid

Opleiding Revalidatiegeneeskunde, Adelante – MUMC+

De Stichting Adelante Zorg, gevestigd te Hoensbroek, in dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door dr. C. Terleth, lid Raad van Bestuur, hierna te noemen Adelante

en

Het Academisch Ziekenhuis Maastricht, gevestigd te Maastricht, vertegenwoordigd door mevrouw prof. dr. M.P. van Dieijen – Visser, voorzitter Raad van Bestuur, in deze handelend onder de naam Maastricht Universitair Medisch Centrum+, hierna te noemen MUMC+

Overwegende:

dat partijen een raamovereenkomst hebben afgesloten waarin de overname van de revalidatiezorg¹ binnen het MUMC+ door Adelante per 01-01-2016 wordt uitgewerkt;

dat partijen in dit kader per 01-01-2016 een bestuurlijke opleidingsseenheid wensen te realiseren;

dat ingevolge artikel C.9, onder e van het kaderbesluit CCMS een inrichting als opleidingsinrichting kan worden erkend voor het verzorgen van de opleiding in een medisch specialisme, waarbij delen van de opleiding worden verzorgd door één andere inrichting, waarbij niet kan worden voldaan aan een reguliere erkenningsmodaliteit en de opleiding in het betreffende specialisme niet of niet volledig mogelijk is zonder dat wordt afgeweken van de eis van bestuurlijke eenheid. In dat geval dient zij te beschikken over een samenwerkingsovereenkomst met de andere inrichting waar aios delen van de opleiding in een medisch specialisme volgen;

dat Adelante momenteel door de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) is erkend als opleidingsinrichting voor de opleiding Revalidatiegeneeskunde voor een opleidingsduur van 3 jaren;

dat Adelante bij de eerstvolgende visitatie door de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten zal aanvragen te worden erkend voor de opleiding Revalidatiegeneeskunde voor de opleidingsduur van 5 jaren;

dat de bij Adelante in opleiding zijnde aios niet alle onderdelen van de opleiding Revalidatiegeneeskunde bij Adelante volgen;

dat een deel van de opleiding Revalidatiegeneeskunde door het MUMC+ in samenwerking met Adelante verzorgd zal worden;

dat drs. W.G.M. Bakx door de RGS is erkend als opleider voor de opleiding Revalidatiegeneeskunde in Adelante;

dat met de samenwerkingsovereenkomst wordt beoogd gezamenlijk vorm te geven aan een optimale invulling van de opleiding tot revalidatiearts;

---

¹ Revalidatie conform de definitie zoals opgenomen in de relevante raamovereenkomst tussen partijen

komen het volgende overeen

Artikel 1   Functioneren van de opleiding

Adelante en het MUMC+ komen overeen met betrekking tot de erkenning van Adelante als opleidingsinrichting voor de opleiding Revalidatiegeneeskunde in Adelante en het MUMC+ dat:

- a. de Raad van Bestuur van Adelante aanspreekbaar is op het functioneren van de opleiding in beide inrichtingen
- b. drs. W.G.M. Bakx verantwoordelijk is voor het functioneren van de opleiding in beide inrichtingen
- c. drs. W.G.M. Bakx alleen aios in opleiding neemt als bij aanvang van de opleiding de onderdelen van de opleiding in Adelante en het MUMC+ zijn geborgd in een goedgekeurd opleidingsschema
- d. de aan de opleiding deelnemende medisch specialisten één opleidingsgroep vormen

Artikel 2   Inhoud van de opleiding

Adelante verzorgt de volgende onderdelen van de opleiding Revalidatiegeneeskunde:

- klinische revalidatiebehandeling volwassenen in een revalidatiecentrum (9-18 maanden);
- poliklinische revalidatiebehandeling volwassenen in een ziekenhuis of revalidatiecentrum (9-18 maanden);
- klinische of poliklinische revalidatiebehandeling kinderen of jeugdigen in een revalidatiecentrum (6-12 maanden).

Het MUMC+ verzorgt in samenwerking met Adelante en in relatie tot de bestuurlijke opleidingseenheid met Adelante voor de opleiding Revalidatiegeneeskunde de volgende onderdelen:

- poliklinische revalidatiebehandeling volwassenen in een ziekenhuis of revalidatiecentrum (9-18 maanden);
- poliklinisch spreekuur en intercollegiaal consult in een ziekenhuis (9 – 18 maanden).

Artikel 3   Inbreng van de partijen

- a. Partijen bij deze overeenkomst brengen alle faciliteiten en infrastructuur in die nodig zijn om de opleiding Revalidatiegeneeskunde of een of meer onderdelen daarvan in stand te houden, met inachtneming van de eventuele aanwijzingen van de RGS gedaan in verband met de erkenning van de opleider of opleidingsinrichting
- b. Om te waarborgen dat de aios tijdens de opleiding Revalidatiegeneeskunde voldoende eenheid van beleid ervaren, maken partijen afspraken dienaangaande en treffen daartoe de nodige voorzieningen

Artikel 4   Geschillen

Geschillen tussen partijen die niet in onderling overleg kunnen worden opgelost worden gebracht voor de bevoegde rechter te Limburg.

Artikel 5 Duur van de overeenkomst

Deze overeenkomst gaat in op de datum van de overname van de revalidatie van het MUMC+ door Adelante conform de Raamovereenkomst en blijft van kracht gedurende de looptijd van deze Raamovereenkomst.

Artikel 6 Einde van rechtswege

De overeenkomst vervalt van rechtswege als de erkenning van opleidingsinrichting Adelante of de erkenning van de opleider van Adelante vervalt.

Artikel 7 Inlichten van de RGS

Partijen zijn verplicht iedere wijziging in of beëindiging van de overeenkomst direct schriftelijk aan de RGS mede te delen

Artikel 8 Overige afspraken

Partijen hebben met betrekking tot de opleiding Revalidatiegeneeskunde overige afspraken gemaakt, die zijn vastgelegd in bijlage 1. Deze bijlage is gehecht aan deze samenwerkingsovereenkomst en maakt deel uit van deze samenwerkingsovereenkomst

Artikel 9 Slotbepaling

Op deze overeenkomst zijn de bepalingen van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.

Aldus overeengekomen en getekend in tweevoud,

Te Hoensbroek / Maastricht

Datum: 10-03-2016

Namens de Raad van Bestuur

Adelante

Namens de Raad van Bestuur

MUMC+

dr. C. Terleth
Lid Raad van Bestuur

prof dr. M.P. Van Dieijen - Visser
Voorzitter Raad van Bestuur

Voor gezien en getekend:

drs. W.G.M. Bakx
Opleider Revalidatiegeneeskunde Adelante

Bijlage 4 (voorbeeld) onderwijsroosters per locatie

Lokaal onderwijs Hoensbroek 2018

Datum	Presentatie/CAT	Opmerking
8/1	Geen roosterpraatje	
15/1	Wieneke Meijer	
22/1	CTB	11.30 – 13.00 uur iav a(n)ios CTB 12.00 – 13.00 uur
29/1	Liesje Balkestein	
5/2	MvH verlengd	12.00 – 14.00 uur
12/2	Carnaval	
19/2	Opleidingsvergadering	12.00 – 13.00 uur
26/2	Conny Overdulve Peter van Essen (R-EPD)	12.15 – 12.35 uur iav. a(n)ios
5/3	FTO: antistolling – Peter M, Liesje, Katrien	12.00 - 13.00 uur (werkvoorraad artsen 15 min. + presentatie Peter Dekker + arts? 45 min.) iav a(n)ios
12/3	Ingevuld met onderwerpen	
19/3	Complicatie registratie	12.00 – 12.30 uur iav. a(n)ios
26/3	Vera Baadjou	CAT 30 min.
2/4	2 ^e Paasdag	
9/4	Angeliek Zwinkels	20 min.
16/4	Kwaliteitsvisitatie ZH (sommige collega's afwezig)	
23/4	CTB?	
30/4	Wip Bakx	
7/5	Lokaal opleidingsoverleg	12.00 – 13.00 uur
14/5	MvH verlengd	12.00 – 14.00 uur
21/5	2 ^e Pinksterdag	
28/5	Sandra Schoonewille	
04/6	Opleidingsvisitatie	
11/6	Charlotte van Laake	
18/6	FTO Osteoporose - Karolien, Angeliek	12.00 – 13.00 uur iav. a(n)ios
25/6	Sandra Kurtyka	
2/7	Richtlijnen bespreken neuropsychiatrische gevolgen NAH	12.00-13.00 uur iav. a(n)ios Wip en Peggy
9/7	Marjolein Wijnen	CAT 30 min.
16/7	Mieke Smolders	
23/7	Anke Verlouw	
30/7	Annemiek Backx	
6/8	Carlijn Wiertz	CAT 30 min.
13/8	Katrien van den Borne	
20/8	Complicatie registratie	12.00 – 12.30 uur iav. a(n)ios
27/8	Peter Muijtens	
03/09	FTO Diuretica – Sandra S +...	12.00 – 13.00 uur iav. a(n)ios
10/09	Wieteke ten Kate	
17/9	Lokaal opleidingsoverleg	12.00 – 13.00 uur

Datum	Presentatie/CAT	Opmerking
24/9	Nog in te vullen	
1/10	Richtlijnen bespreken behandeling cerebrale en/of spinale spasticiteit	12.00-13.00 uur iav. a(n)ios Karen, Martine en Katrien
8/10	Martine Moennekens	
15/10	Mario Geilen	
22/10	MvH verlengd	12.00 – 14.00 uur
29/10	Marielle Penders	
5/11	AIOS 2	CAT 30 min.
12/11	Peggy Storms	
19/11	Lokaal opleidingsoverleg	12.00 – 13.00 uur
26/11	Karolien Renders	
03/12	FTO Stoelgang – Katrien, Conny	12.00 – 13.00 uur iav. a(n)ios
03/12	Inge van der Laak	
10/12	Loes Scheepers	CAT 30 min.
17/12	Nog in te vullen	
24/12	Kerstavond	
31/12	Oudjaarsdag	

- Als a(n)iossen aanwezig zijn bij de vergaderingen dan evt. onderwerpen zoals R-EPD/Diëtiëk/SGC etc. inplannen.
- Wijzigingen m.b.t. roosterpraatjes aan betrokkenen doorgeven!
- A(n)iossen inplannen voor roosterpraatjes!

Lokaal onderwijs Houthem 2018

Datum	Presentatie/CAT	Opmerking
4-1-2018	Kerstvakantie	
11-1-2018	INHOUDELIJK (CAT AIOS) + EPA	
18-1-2018	Liesje Severijns (8.30-9.00 uur)	
25-1-2018	RRO tot 9.00 uur aanw/NEL vrij/LLI afw/JBE afw/LAP afw/BLI afw/CAS afw) niet doorgegaan	
1-2-2018	Paul/Anne/Etienne (9.00-9.30 uur) (PHE afw./BLI vrij/CAS vrij) evt. CAT	
8-2-2018	functioneren AIOS bespreken / verbeterpunten visitatie / EPA / algemene opleidingszaken (visitatie zaken regelen tot 11.00 uur) (NEL afw./CAS vrij/LLI afw/	
15-2-2018	CARNAVALSVAKANTIE	
22-2-2018	(CAS vrij/LLI afw.) 9.00-9.30 uur Petra Clermont communicatie)	
1-3-2018	(LSP vrij/HJP vrij/PHE vrij) (Pascalie van Bilzen 8.30 uur inzake landelijke modules)	
8-3-2018	algemene opleidingszaken (BLI afw/JBE afw)	
15-3-2018	INHOUDELIJK (richtlijn CP (LSP/JBE) Paul/Anne/Etienne (9.00-9.30 uur)	
22-3-2018	(HJP afw/NEL afw) functioneren AIOS na 1 maand (Pascalie van Bilzen 8.00-9.00 uur landelijke modules)	
29-3-2018	Liesje Severijns (8.30-9.00 uur) (LSP vrij) presentatie ziektebeeld S. van Mierlo (HJP)	
5-4-2018	HEIDAG kinderen via VB geen artsenuverleg	
12-4-2018	Edwin Drossaer (8.00 -8.45 uur) (Petra/Ingrid Comcare 8.45-9.30 uur) (PHE afw.)	
19-4-2018	1e lijns fysio na intensieve behandeling/Paul/Anne/Etienne (9.00-9.30 uur) (RRO afw.)	
26-4-2018	MEIVAKANTIE	
3-5-2018	MEIVAKANTIE	
10-5-2018	HEMELVAARTSDAG	
17-5-2018	INHOUDELIJK (opleidingsvisitatie)	
24-5-2018	algemene opleidingszaken (Wip Bakx 8.00-9.00), functioneren AIOS na 3 maanden (9.00-9.30 uur Diana Stahlman (VIM) (LSP vrij)	
31-5-2018	HEIDAG kinderen (op agenda o.a. voortgangsbrief)	
7-6-2018	CP register i.a.v. Marcel Coenen (8.00-9.00) / Paul, Anne, Etienne (9.00-9.30 uur)	
14-6-2018		
21-6-2018	algemene opleidingszaken	
28-6-2018	INHOUDELIJK	
5-7-2018	functioneren AIOS na 5 maanden	
12-7-2018	ZOMERVAKANTIE	
23-8-2018		
30-8-2018	INHOUDELIJK	
6-9-2018	9.00-9.30 uur Diana Stahlman (VIM)	
13-9-2018		
20-9-2018		
27-9-2018	INHOUDELIJK	

Datum	Presentatie/CAT	Opmerking
4-10-2018		
11-10-2018		
18-10-2018		
25-10-2018		
1-11-2018	INHOUDELIJK	
8-11-2018		
15-11-2018		
22-11-2018	9.00-9.30 uur Diana Stahlman (VIM)	
29-11-2018		
6-12-2018	INHOUDELIJK	
13-12-2018		
20-12-2018		
27-12-2018	Kerstvakantie	

Lokaal onderwijs Maastricht 2018

Datum	Presentatie/CAT	Opmerking
4-1-2018	Angeliëk	Casusbespreking
11-1-2018	Rudolf Ponds	Artikelbespreking
18-1-2018	Allen	Casusbespreking vervalt; wel met de AIOS kijken naar eindtermen audit
25-1-2018	Allen	Terugkoppeling congres/symposium
1-2-2018	Angeliëk	Casusbespreking
8-2-2018	Clemens	Artikelbespreking
15-2-2018	n.v.t.	vervalt i.v.m. te weinig aanwezigen
22-2-2018	Allen	Bespreken overname taken ANIOS
1-3-2018	Allen	Bespreken pijnscreening
8-3-2018	Allen	Opleidingsvergadering
15-3-2018	ANIOS	Artikelbespreking en complicatiebespreking
22-3-2018	Marieke	Richtlijnbeoordeling
29-3-2018	Clemens	Artikelbespreking
5-4-2018	Robin	Casusbespreking
12-4-2018	Robin	Artikel en Terugkoppeling congres/symposium
19-4-2018	Zoë	Casusbespreking
26-4-2018	Rian	Artikelbespreking
3-5-2018	Geerie	Casusbespreking
10-5-2018	n.v.t.	Hemelvaartsdag - geen onderwijs
17-5-2019	Marieke	Casusbespreking
24-5-2018	Allen	Inhoud en gang van zaken opleiding (zonder AIOS)
31-5-2018	Clemens	Casusbespreking
7-6-2018	Nadine	Artikelbespreking
14-6-2018	Rian	Casusbespreking
21-6-2018	Nadine	Artikel bespreking en complicatiebespreking
28-6-2018	Angeliëk	Artikelbespreking
5-7-2018	n.v.t.	Stafdag - geen onderwijs
12-7-2018	Allen	Opleidingsvergadering
19-7-2018		Casusbespreking
26-7-2018		Artikelbespreking
2-8-2018		Casus en Terugkoppeling congres/symposium
9-8-2018		Casusbespreking
16-8-2018		Artikelbespreking
23-8-2018		Casusbespreking
30-8-2018		Artikelbespreking
6-9-2018		Casusbespreking alle artsen
13-9-2018		Artikel bespreking en complicatiebespreking
20-9-2018		Casusbespreking
27-9-2018		Artikelbespreking
4-10-2018	Allen	Inhoud en gang van zaken opleiding (zonder AIOS)
11-10-2018	Allen	Opleidingsvergadering
18-10-2018		Artikelbespreking

Datum	Presentatie/CAT	Opmerking
25-10-2018		Casus en Terugkoppeling congres/symposium
1-11-2018		Artikelbespreking
8-11-2018		VRA najaarscongres
15-11-2018		Artikelbespreking
22-11-2018		Casusbespreking
29-11-2018		Artikelbespreking
6-12-2018		Casusbespreking
13-12-2018	Allen	Opleidingsvergadering
20-12-2018		Artikel bespreking en complicatiebespreking
27-12-2018		Casusbespreking

Bijlage 5 Supervisie

De leden van de opleidingsgroep dragen zorg voor aanwezigheid en beschikbaarheid van ten minste één van de leden van de opleidingsgroep in de (betreffende locatie van de) opleidingsrichting waar de aios werkzaam is, voor het verlenen van adequate supervisie (CCMS-KB art. C.6.1.b t/m e). Dit wordt afgestemd in het artsenoverleg en tevens dagelijks in het ochtendrapport, zodat de aios altijd een supervisor direct kan bereiken wanneer gewenst.

De regels om deze afspraken te borgen zijn als volgt:

- Dagelijks is er vanaf 08:00 uur tot tenminste 17:00 uur altijd fysiek één lid van de opleidingsgroep aanwezig en beschikbaar voor supervisie.
- Tijdens het wekelijks artsenoverleg is aan- en afwezigheid van supervisoren (knelpunten in aanwezigheid) een vast agendapunt. Verantwoordelijke voor constateren van deze problemen is het secretariaat bij het vaststellen van het basisrooster. Incidentele vragen voor afwezigheid (vrij of studie) worden door het secretariaat beoordeeld ten aanzien van supervisie. Knelpunten worden teruggelinkt aan de leden van de opleidingsgroep tijdens het artsenoverleg of per e-mail en zo nodig wordt er geschoven met werkdagen, werktijden of locaties zodat adequate supervisie gewaarborgd is.
- Het basisrooster is zo ingericht dat de supervisiemomenten bij de revalidatiearts en de AIOS staan ingepland.
- Op locatie Hoensbroek wordt wekelijks een rooster voor supervisie en dienst per e-mail aan de aios en de leden van de opleidingsgroep gestuurd; het rooster is ook in te zien op intranet van Adelante.
- Bij het dagelijks GDR op iedere locatie wordt, bij afwezigheid in verband met onvoorziene omstandigheden ad hoc een oplossing gezocht indien de supervisie in gedrang zou komen.

Supervisie in praktijk

Tijdens het GDR op de locatie waar de aios werkzaam zijn worden de patiënten voor- en nabesproken met de aanwezige supervisoren. Afhankelijk van de behoefte van de individuele aios wordt de intensiteit van begeleiding naar behoefte aangepast. Alle nieuwe patiënten dienen nabesproken te worden met de supervisor. Indien de aios of de supervisor het nodig acht, kijkt er een supervisor mee tijdens opname, de poli of tijdens het consult in de kliniek.

Bij de MDO's is de supervisor aanwezig waarbij de aios toenemend de mogelijkheid geboden wordt zelfstandig teams te leiden, een en ander afhankelijk van de competenties van de individuele aios. Op een nieuwe afdeling / stage betekent dit dat in de eerste weken de patiënten die besproken gaan worden op het MDO vooraf besproken worden, en dat er een supervisor bij het MDO aanwezig is. Met toenemende kennis en kunde van de aios beslissen supervisor en aios wanneer de supervisie afgebouwd wordt. Dit zal geleidelijk gedurende iedere stage opnieuw gebeuren.

Alle brieven en de cursus worden gesuperviseerd door een supervisor middels de “voor accord’ of ‘controle gewent’ actieknop in het R-EPD cq in het SAP (ziekenhuisdossier). Dit houdt in dat alle gegevens in het EPD, ingevoerd door de aios, gesuperviseerd wordt door de betrokken supervisor. De supervisie wordt gedaan door degene die aanwezig was voor supervisie of degene die deze patiëntencategorie als aandachtspunt heeft.

Het is voor de aios duidelijk wie er als supervisor aangeduid dient te worden in het EPD. De betreffende supervisor kan feedback geven op de notities van de aios middels een actie, een mail en/of het wordt mondeling besproken om een maximaal leerrendement te behalen.

Bij beëindiging van een opleidingsonderdeel wordt in het overdrachtformulier het niveau van benodigde supervisie voor de aios aangegeven zodat opleider en opleidingsgroep van het komende opleidingsonderdeel goed op de hoogte zijn van de voortgang van de aios.

Bijlage 6 Agenda lokaal opleidingsoverleg Adelante

AGENDA LOKAAL OPLEIDINGS OVERLEG REVALIDATIEGENEESKUNDE ADELANTE

Datum:

Plaats:

Voorzitter: ..., aios

Doel

Tijdens de opleidingsvergadering spreken leden van de opleidingsgroep en AIOS over specifieke opleidingszaken en over de kwaliteit van de opleiding.

- 1. Vaststellen van de agenda.**
- 2. Mededelingen**
- 3. Aandachtspunten stages (per aios):**
  - 3.1 Wat gaat goed, wat kan beter?
  - 3.2 De leerdoelen van huidige aios: schema leerdoelen bespreken door aios.
  - 3.3 Feedback en toetsing tijdens de stages: KPB, 360 gr; IOP
  - 3.4 Hoe staat het met onderzoek van aios?
- 4. Aandachtspunten ten aanzien van:**
  - 4.1 Lokaal en Regionaal onderwijs: (Opleidingsprofessionalisering, rooster lokaal onderwijs voor aios en opleiders, deelname aan regionaal vrijdag onderwijs).
  - 4.2 Deelname stafleden aan circuitonderwijs.
- 5. Monitoren kwaliteit van de opleiding:**
  - 5.1 PDCA-cyclus ...
- 6. Terugkoppeling ....**
- 7. Notulen vorige bijeenkomst d.d.**
- 8. Rondvraag en sluiting**

Bijlage 7 Academische profilering

Titel:	NMA (Neuro Musculaire Aandoeningenspreekuur), MDO Myotone Dystrofie, MDO ALS
Locatie:	Maastricht MUMC+
Periode:	Gehele jaar
Leerdoel:	Kennismaken met diagnosegroep met functionele achteruitgang en opstellen van behandelplan bij het brede scala van neuromusculaire aandoeningen in de poliklinische consultsetting. Bijwonen van MDO multidisciplinaire poliklinische revalidatie behandeling. Herkennen van de gemeenschappelijke basis bij zeer diverse, zeldzame, aandoeningen. Interdisciplinair (FT, ET, logo, MW, diëtist, VS)en Multi specialistisch (Neuroloog, Specialist ouderengeneeskunde, Longarts) Advies en behandeling t.a.v. mobiliteit, hulpmiddelen, communicatie- en slikproblemen, verwerking, verloop. Met patiënt samen komen tot beleidsbeslissingen gezien progressie van een aandoening (PEG sonde en beademing) en levenseinde vragen.
Leermiddelen;	Direct patiëntencontact: anamnese, lichamelijk onderzoek, evt. aanvullende diagnostiek. Interdisciplinaire bespreking patiënten.
Eindniveau:	Niveau 2- 3 (afhankelijk van fase opleiding)
Toetsing:	KBP: Communicatie met patiënt gericht op (behandel) beleid. KPB: Gericht neurologisch onderzoek afhankelijk van aandoening revalidatie
Themakaart:	NMA
EPA:	(12). Diagnosticeren, prognosticeren en behandelen van loopvaardigheden (13). Diagnosticeren, prognosticeren en behandelen van arm-handvaardigheden (14). Diagnosticeren, prognosticeren en behandelen van problemen met zitten en transfers
Eigenaar:	J.M.A. Zwinkels
Goedkeuring DB opleiding	1-9-2017
PDCA controle	1-9-2018

Titel:	Intra Thecale Baclofen (ITB) behandeling
Locatie:	Maastricht MUMC+
Periode:	Gehele jaar
Leerdoel:	<p>Het MUMC is een der centra in Nederland waar de ITB behandeling wordt toegepast. Deze unieke situatie willen we facultatief aanbieden aan geïnteresseerde AIOS.</p> <p>Het indiceren en kunnen uitvoeren van ITB-behandeling. Kunnen uitlezen en instellen van de ITB-pomp. Herkennen van complicaties zoals overdosering en onderdosering van Baclofen behandeling en beleid bij troubleshooting. Het deelnemen aan multidisciplinair overleg met neurochirurg en gespecialiseerd verpleegkundige. Samenwerking met gespecialiseerd verpleegkundige.</p> <p>Het vullen van de pomp is geen onderdeel van dit stageonderdeel.</p>
Leermiddelen;	Direct patiëntencontact, anamnese , lichamelijk onderzoek, gebruik van N'vision waarme dosering wordt ingesteld; MDO bespreking met de neurochirurg en verpleegkundige. Directe feedback van supervisor, neurochirurg en verpleegkundige.
Eindniveau:	Niveau 3-4 voor pompcontrole Niveau 2 voor indicatiestelling
Toetsing:	KPB beleid indiceren ITB , herkennen complicaties en kunnen handelen en gebruik van N'vision, 360 gr feedback van teamleden. Ten minste 3x uitgevoerd
Themakaart:	Niet aangeboren hersenletsel bij volwassenen / Myelum en perifeer zenuwletsel.
EPA:	(16) Diagnostiseren, indiceren en evalueren behandeling van spasticiteit.
Eigenaar:	G.M.M. Winnubst
Accoord DB:	1-8-2017
Revisiedatum:	1-8-2018

Titel:	Spasticiteit/Technisch spreekuur
Locatie:	Maastricht MUMC+
Periode:	Gehele jaar
Leerdoel:	Het beoordelen, analyseren van spastisch bewegingspatroon (oorzaak, onderliggende zwakte/sensibiliteitsproblemen / proprioceptis /spasme verhogende factoren, functie) in gezamenlijk spreekuur met technoloog en orthopedisch schoenmaker. Eventueel met gebruikmaking van looplab analyse. Advies over behandeling volgens algoritme zoals behandelen van spasme verhogende factoren, mobiliserende oefentherapie, orthesen/schoenvoorziening, medicatie, botulinebehandeling, ITB-behandeling.
Leermiddelen;	Direct patiëntencontact, anamnese, lichamelijk onderzoek, eventueel beeldvorming X-foto, eventueel looplab analyse, interdisciplinair overleg tijdens technisch spreekuur.
Eindniveau:	Niveau 3-4
Toetsing:	KPB beleid en advies revalidatie behandeling. Advies t.a.v technische oplossingen middels orthese/schoenen, medicatie / botulinebehandeling. 360 gr feedback van teamleden. Toetsing kennis van algoritme in onderwijsleergesprek met supervisor.
Themakaart:	Niet aangeboren hersenletsel bij volwassenen / Myelum en perifeer zenuwletsel / Progressieve neurologische aandoeningen.
EPA:	(16) Diagnosticeren, indiceren en evalueren van behandeling van spasticiteit (20) Behandelen van voetproblematiek op een schoenenspreekuur.
Eigenaar:	G.M.M. Winnubst
Accoord DB:	1-12-2017
Revisiedatum:	1-9-2018

Titel:	Botulinebehandeling bij spasticiteit
Locatie:	Maastricht MUMC+
Periode:	Gehele jaar
Leerdoel:	Het uitvoeren van botulinebehandeling door middel van EMG-registratie, spier stimulatie en onder echogeleiding aanprik punt bepalen.
Leermiddelen:	Direct patiëntencontact, lichamelijk onderzoek, uitvoeren van botox behandeling in samenwerking met technoloog, physician assistant en revalidatieverpleegkundige.
Eindniveau:	niveau 3 (bij eerdere ervaring mogelijk niveau 4)
Toetsing:	KPB uitvoering behandeling en contact met patiënt en team. 360 gr feedback van teamleden. Eerst onder strikte supervisie van stafid, daarna in overleg vaststellen van niveau van bekwaamheid.
Themakaart:	Niet aangeboren hersenletsel bij volwassenen / myelum en perifeer zenuwletsel.
EPA:	(16) Diagnosticeren, indiceren en evalueren behandeling van spasticiteit
Eigenaar:	G.M.M. Winnubst
Accoord DB:	1-9-2017
Revisiedatum:	1-8-2018

Titel:	Diabetes Voeten Ronde en MDO
Locatie:	Maastricht MUMC+
Periode:	Gehele jaar
Leerdoel:	Het met meerdere specialismen: interne geneeskunde, orthopedie, vaatchirurgie en orthopedisch schoenmaker beoordelen van wondproblematiek van diabetes patiënten tijdens de klinische opname in het ziekenhuis. Advies over mobilisatie en revalidatieoverwegingen: zoals schoenen, prognose mobiliteit, amputatieadvies.
Leermiddelen;	Direct patiëntencontact, Anamnese, Lichamelijk onderzoek, X-foto, vaatonderzoek, wondbehandeling. Interdisciplinair overleg voorafgaand aan de ZH ronde.
Eindniveau:	3-4 afhankelijk van duur opleiding
Toetsing:	KBP beleid advies revalidatie, schoenadvies. 360 gr feedback van teamleden.
Themakaart:	Myelum en perifeer zenuwletsel/aandoeningen van het spierskeletstelsel/Chronische pijn en orgaanaandoeningen.
EPA:	(12) Diagnostiseren, prognostiseren en behandelen van loopvaardigheden (20) Behandelen van voetproblematiek op een schoenensprekkuur
Eigenaar:	G.M.Rommers
Accoord DB:	1-7-2017
Revisiedatum:	1-7-2018

Titel:	Multidisciplinaire handenpoli
Locatie:	Maastricht MUMC+
Periode:	Gehele jaar
Leerdoel:	<p>Het beoordelen van handproblematiek die wordt aangemeld in het MUMC voor diverse specialismen (orthopedie, traumatologie, plastische chirurgie, reumatologie en revalidatie). Samen met AIOS van ander (snijdend) specialisme patient beoordelen, zo nodig overleg/ samen zien met handtherapeut. Vervolgens doorverwijzen naar relevante specialisme.</p> <p>Het bespreken en/of zien van complexe handproblematiek met meerder specialisten en handtherapeut. Overleg indicatie OK behandeling.</p>
Leermiddelen;	Direct patiëntencontact: Anamnese, Lichamelijk onderzoek, Beeldvorming, Interdisciplinair overleg van complexe patienten in poli omgeving. Orthese behandeling.
Eindniveau:	3
Toetsing:	KPB anamnese, lich onderzoek, revalidatie. beleid. Ffeedback 360 gr door andere specialisten.
Themakaart:	5: aandoeningen van het spierskeletstelsel. 6: Chronische pijn en orgaanaandoeningen. 7: Traumatische aandoeningen.
EPA:	(13) Diagnostiseren, prognosticeren en behandelen van arm-handvaardigheden
Eigenaar:	R.P. Strackke
Accoord DB:	1-9-2017
Revisiedatum:	1-4-2018 (voor aanpassing)

Titel:	De onderwijspoli revalidatiegeneeskunde Bachelor FHML
Locatie:	Maastricht MUMC+
Periode:	Gehele jaar met uitzondering van de academische vakantie in de zomer.
Leerdoel:	De Geneeskundeopleiding van de FHML van de Universiteit Maastricht kent de onderwijspoli waarbij studenten geneeskunde Bachelor 3 een begeleid patiëntencontact aangaan. Voor de AIOS het onderwijzen van de ICF en uitvoeren en beoordelen van anamnese en beperkt lichamelijk onderzoek evenals klinisch redeneren vanuit bewegingsapparaat en neurologie.
Leermiddelen:	Direct student-patiënten contact in kliniek ziekenhuis: Eerst onder supervisie van staflid onderwijzen van ICF principes; anamnese, lichamelijk onderzoek en klinisch redeneren. Daarna uit te bouwen naar volledige zelfstandigheid. Vorbereiding: cursus onderwijs Problem Based Learning (PBL) of onderwijs in kleine groepen UM.
Eindniveau:	Niveau 5
Toetsing:	Directe observatie door supervisor; feedback on the job. KBP onderwijs en feedback van 1 of 2 groepen studenten via field note.
Themakaart:	nvt
EPA:	(19.) Onderwijs en Supervisie verzorgen (24.) Onderwijs en Supervisie verzorgen Verdieping
Eigenaar:	G.M.Rommers
Accoord DB:	1-9-2017
Revisiedatum:	1-9-2018

Titel:	Traumatologie, MDO trauma
Locatie:	Maastricht MUMC+
Periode:	Gehele jaar
Leerdoel:	<p>Kennis van doelgroep en opstellen van behandelplan bij trauma patiënten, zowel complexe enkelvoudige, neuro- als multitrauma patiënten in zowel de klinische als poliklinische consultsetting. Bijwonen en voorzitten van MDO traumatologie klinisch en MDO multidisciplinaire poliklinische revalidatie behandeling. Kennis van specifieke gevolgen en complicaties bij trauma patiënten alsmede van functionele prognose. Inzicht verwerven over het functioneren van de traumazorgketen. Interdisciplinair (verpleging, FT, ET en Psy) en Multi specialistisch (Traumatoloog, Orthopeed, Intensivist, Neurochirurg, Neuroloog).</p> <p>Advies en behandeling van trauma patiënten in acute, subacute en chronische fase ten aanzien van oefen- en belastingsstabiliteit van fracturen, mobiliteit, maatschappelijk functioneren, cognitieve en emotionele problemen en na traject.</p>
Leermiddelen:	Direct patiëntencontact: anamnese, lichamelijk onderzoek, aanvullende beeldvormende diagnostiek. Interdisciplinaire bespreking van klinische en poliklinische patiënten.
Eindniveau:	Niveau 3
Toetsing:	KKB anamnese, LO en beleid revalidatie
Themakaart:	Traumatische aandoeningen
EPA:	<ul style="list-style-type: none"> (11) Diagnosticeren, prognosticeren en behandelen van communicatief functioneren. (12) Diagnosticeren, prognosticeren en behandelen van loopvaardigheden. (13) Diagnosticeren, prognosticeren en behandelen van arm-handvaardigheden. (14) Diagnosticeren, prognosticeren en behandelen van problemen met zitten en transfers.
Eigenaar:	dr. B. Hemmen
Akkoord DB:	1-9-2017
Revisiedatum:	1-9-2018

Titel:	Vroege Revalidatie op de IC (Acute Revalidatie), MDO IC-Revalidatie
Locatie:	Maastricht MUMC+
Periode:	Gehele jaar
Leerdoel:	<p>Kennis van het klinische beeld van Post Intensive Care Syndroom. Interdisciplinair (verpleegkundige IC, decubitus verpleegkundige, FT, ET, logo, activiteitenbegeleiding) en Multi specialistisch (Intensivist met deelspecialisaties Interne, Neurologie, Traumatologie, Anesthesiologie). Kennis van vroege mobilisatie en vroege revalidatie. Het opstellen van behandelplan bij patiënten die opgenomen zijn op de IC met een hoog risico op het ontwikkelen van het Post Intensive Care Syndroom. Bijwonen en leiden van MDO klinisch en multidisciplinaire poliklinische revalidatie behandeling. Advies en behandeling op gebied van vroege mobilisatie c.q. vroege revalidatie op de IC op gebied van ADL, mobiliteit, communicatie, slikproblemen, cognitieve en emotionele problemen en ondersteuning patiëntensysteem.</p>
Leermiddelen:	Direct patiëntencontact: anamnese, lichamelijk onderzoek, evt. aanvullende diagnostiek. Interdisciplinaire bespreking van klinische en poliklinische patiënten.
Eindniveau:	Niveau 3
Toetsing:	KPB anamnese, lichamelijk onderzoek en beleid revalidatiegeneeskunde. Indien gewenst 360 gr feedback van leden van MDO
Themakaart:	Traumatische aandoeningen / niet aangeboren hersenletsel bij volwassenen
EPA:	<ul style="list-style-type: none"> (11). Diagnosticeren, prognosticeren en behandelen van communicatief functioneren. (12). Diagnosticeren, prognosticeren en behandelen van loopvaardigheden. (13). Diagnosticeren, prognosticeren en behandelen van arm-handvaardigheden. (14). Diagnosticeren, prognosticeren en behandelen van problemen met zitten en transfers.
Eigenaar:	dr. B. Hemmen
Accoord DB:	1-9-2017
Revisiedatum:	1-9-2018

Bijlage 8 Reglement COC Adelante

Onderstaande is een kopie van het reglement van de COC, zoals dat op 16-02-2017 is vastgesteld. Op het moment van schrijven van dit LOP is dit de actuele versie. Indien er in de toekomst een nieuwe versie van het reglement van de COC verschijnt, dan worden de bepalingen in deze bijlage vervangen door de bepalingen in het nieuwe reglement

Reglement Centrale Opleidingscommissie Adelante

Herzien reglement vastgesteld op 16-02-2017

1. Inleiding

Adelante heeft een centrale opleidingscommissie (COC). Deze commissie treedt op als overleg- en adviesorgaan dat gevraagd en ongevraagd advies uitbrengt aan de raad van bestuur en deze informeert over de kwaliteit en veiligheid van de (medisch) specialistische vervolgopleidingen waarvoor Adelante erkend is. De COC bewaakt en bevordert dat er een opleidingsklimaat heerst waarin de deelnemers aan de opleidingen revalidatiegeneeskunde AIOS), postdoctorale opleidingen gezondheidszorgpsychologie (piog) en klinisch fysicus audiologie (klifio) zich kunnen ontwikkelen tot (medisch) specialist op hun specifieke vakgebied en waarin de opleiders (en andere leden van de opleidingsgroep) zich kunnen blijven ontwikkelen als opleiders.

Bij het uitvoeren van haar taken houdt de COC rekening met de reglementen van College Geneeskundige Specialismen (CGS), Federatie van Gezondheidszorgpsychologen en psychotherapeuten (FGzPt) en Stichting Opleiding Klinisch Fysicus (Stichting OKF).

2. Taken commissie

2.1 De COC heeft de volgende taken ten aanzien van de opleidingen:

- het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van de in Adelante aanwezige opleidingen en de gezamenlijke opleidingen met andere instellingen, conform het kwaliteitskader opleidingen Adelante;
- het houden van toezicht op de kwaliteitscyclus van de individuele opleidingen. De COC ontvangt de verslagen van de opleidingsvergaderingen en heeft zicht op de sterktes en verbeterpunten. Structurele punten evenals punten die spelen binnen meerdere opleidingen worden centraal opgepakt door de COC;
- het overleggen over algemene en specifieke opleidingsaangelegenheden;
- het voorbereiden op visitaties, door, op verzoek van de individuele opleider, voorafgaand aan een visitatie een proefvisitatie te doen;
- nazorg verlenen bij visitaties, zodanig dat de COC opleiders en opleidingsgroepen gevraagd en ongevraagd kan adviseren;
- het bevorderen van samenwerking en kennisuitwisseling rondom de vervolgopleidingen
- het bespreken van algemene belangen van AIOS, piog en klifio;
- het bespreken van algemene belangen en van kritiekpunten van de zijde van opleiders, opleidersgroep, AIOS, piog en klifio;
- het uitbrengen van gevraagd en ongevraagd advies aan de medische staf en de raad van bestuur over opleidingsaangelegenheden;
- het opstellen van het jaarverslag over de opleidingsactiviteiten; Dit verslag wordt aangeboden aan de raad van bestuur van Adelante en het bestuur van de medische staf.

- het bemiddelen bij geschillen conform het escalatiemodel in het kwaliteitskader opleidingen, waarbij indien wenselijk de onafhankelijke vertrouwenspersoon van Adelante kan worden ingeschakeld om te bemiddelen of adviseren.

3. Samenstelling van de centrale opleidingscommissie

3.1 De COC is samengesteld uit:

- de opleider van de opleiding revalidatiegeneeskunde Adelante, de opleider van de opleiding revalidatiegeneeskunde locatie VieCuri, de praktijkopleider gezondheidszorgpsychologie en de opleider klinisch fysicus;
- medewerker in opleiding (AIOS, PIOG, Klifio) van iedere opleidingsrichting, waarbij geldt dat de duur van de zittingsperiode gekoppeld is aan de tijd dat betreffende vertegenwoordiger zijn of haar opleiding volgt op locatie van Adelante;
- een lid van de raad van bestuur;
- een beleidsmedewerker / medewerker leerhuis, in de functie van ambtelijk secretaris
- de manager van het leerhuis (kenniscentrum);
- eerstverantwoordelijk lokaal praktijkopleider van de locatie Maastricht in verband met de bestuurlijke opleidingseenheden tussen Adelante en MUMC+.

3.2 Op basis van lopende ontwikkelingen kan de COC besluiten om de samenstelling van de commissie te wijzigen (leden toe te voegen).

3.3 De COC kiest voor de termijn van 2 jaar uit haar midden een voorzitter en waarnemend voorzitter. Bij afwezigheid van de voorzitter neemt de plaatsvervangend voorzitter diens taken over. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een roulatieschema, dat steeds opnieuw wordt doorlopen:

Jaar	Voorzitter	Plv Voorzitter
2015/2016	Opleider Revalidatiegeneeskunde	Opleider Klinisch fysicus audiologie
2016/2017	Opleider Revalidatiegeneeskunde	Opleider Klinisch fysicus audiologie
2017/2018	Opleider klinisch fysicus audiologie	Opleider psychologie
2019/2020	Opleider psychologie	Opleider Revalidatiegeneeskunde
2021/2022	Opleider Revalidatiegeneeskunde	Opleider Klinisch fysicus audiologie

3.4 Deelname aan de commissie vindt plaats uit hoofde van functie / rol in de opleidingsgroep. Bij het beëindigen van die functie / rol in de opleidingsgroep eindigt ook het lidmaatschap van de COC. Wanneer een opleider of deelnemer aan de opleiding verhinderd is dient deze zich te laten vervangen door respectievelijk de plaatsvervangend opleider of collega medewerker in opleiding.

4. Werkwijze

De COC vergadert minimaal 4 maal per jaar. Het vergaderschema wordt jaarlijks vastgesteld. Van de vergadering worden notulen gemaakt.

Agenda's en verslagen van worden verstuurd aan alle leden van de COC en liggen ter inzage voor visitatiecommissies. Verslagen van visitaties worden besproken in de vergaderingen.

5. Geschillenregeling

5.1 De commissie is bevoegd te bemiddelen bij geschillen tussen AIOS, piog, klifio en tussen de leden van de commissie dan wel onderling, voor zover een dergelijk geschil tot de competentie behoort van de commissie.

5.2 Van een geschil is sprake zodra een van de betrokken partijen deze zaak uitdrukkelijk kenbaar maakt door daarvan mondeling of schriftelijk mededeling te doen aan de commissie.

5.3 Een geschil kan worden voorgelegd aan de COC als de in het kwaliteitskader opleidingen beschreven escalatieregeling is doorlopen.

5.4 Indien een van de in een geschil betrokken partijen deel uit maakt van de COC blijft deze uitgesloten van verdere betrokkenheid of oordeelsvorming inzake de aanhangige aangelegenheid.

5.5 Indien de commissie van mening is dat zij niet deskundig genoeg is om in een specifiek geschil te bemiddelen meldt de commissie dit direct aan de klager. Hierbij wijst de commissie de klager op de mogelijkheid van het inschakelen van een extern deskundige. Hetzelfde geldt in gevallen waarbij de commissie van mening is dat er geen sprake is van schade voor de klager. In de overige gevallen tracht de commissie het geschil in der minne op te lossen, onder toepassing van hoor en wederhoor van klager en degene over wie wordt geklaagd. De commissie legt het resultaat van haar bemiddeling vast in een verslag dat aan beide partijen in afschrift wordt overhandigd.

5.6 Indien de bemiddeling in een geschil niet tot het gewenste resultaat heeft geleid is de meest gereede partij en/of de commissie bevoegd hulp van buitenaf in te schakelen. Hier geldt ook het escalatiemodel zoals beschreven in het kwaliteitskader opleidingen.

6. Slotbepaling

De commissie is bevoegd voorstellen te doen aan de raad van bestuur tot wijziging van het reglement. Vaststelling van het reglement en volgende wijzigingen vinden plaats door de raad van bestuur en de medische staf.

Hoensbroek, februari 2017

Bijlage 9 Kwaliteitskader opleidingen

Onderstaande is een kopie van het kwaliteitsplan opleidingen, dat begin 2017 is vastgesteld. Op het moment van schrijven van dit LOP is dit de actuele versie. Indien er in de toekomst een nieuwe versie van het reglement van de COC verschijnt, dan worden de bepalingen in deze bijlage vervangen door de bepalingen in het nieuwe reglement

Kwaliteitsplan opleidingen Adelante

1. Aanleiding

Adelante heeft een lange traditie op het gebied van academisering en het opleiden van medewerkers. Het doel van al deze activiteiten is om onze patiënten de beste mogelijke zorg aan te bieden. Academiseren betekent dagelijkse reflectie en vragen (leren) stellen: doen we de dingen goed en doen we de goede dingen? Eén van de dingen die daarvoor nodig zijn, zijn goed opgeleide medewerkers (bron: notitie academisering). Op het gebied van postdoctorale opleidingen is Adelante op dit moment erkend om zelfstandig of in samenwerking met andere zorgpartners de opleiding tot revalidatiearts, GZ-psycholoog en klinisch fysisch audioloog aan te bieden.

Hoewel het onderzoek naar het verband tussen goed opleiden en goede zorg erg complex is, en in de kinderschoenen staat, weten we op dit moment dat goede zorg en een goede opleiding vaak samengaan. Adequate supervisie en aandacht voor de individuele competenties van de opleiding lijken een positief effect te hebben op patiëntenzorg. Reden genoeg om te zorgen voor een goede opleiding en borging daarvan middels een kwaliteitsstelsel voor het opleiden (vrij naar: kwaliteitszorg OORZON 2016-2018)

Het doel van deze notitie is om de kwaliteitscyclus van de opleidingen te beschrijven en te borgen binnen het Adelante kwaliteitsstelsel. De verantwoordelijkheid voor de monitoring van de kwaliteitscyclus inclusief eventuele verbeterpunten en ondernomen acties ligt bij de COC Adelante. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de kwaliteitscyclus zelf ligt bij de opleidingen.

De drie opleidingsstromen hebben alle drie eigen richtlijnen waaraan moet worden voldaan en ze hebben alle drie een eigen opleidingsplan. Voor het opstellen van dit document is gebruik gemaakt, voor zover aanwezig, van de voor de betreffende opleidingen geldende (lokale) opleidingsplannen en de door de branche organisaties (OKF, Rino en RGS) opgestelde reglementen.

2. Kwaliteit bij Adelante

Adelante is HKZ gecertificeerd en daarnaast is Adelante audiologie & communicatie ISO en Fenac gecertificeerd. Aan HKZ en ISO ligt een Adelante breed kwaliteitsstelsel ten grondslag. Naast de inhoudelijke zorg worden ook de ondersteunende systemen en afdelingen meegenomen in het kwaliteitsproces. Daarnaast worden alle opleidingen geïnspecteerd.

Vanuit verschillende invalshoeken, onder andere het Ministerie van VWS, worden in toenemende mate eisen gesteld aan de zichtbaarheid van de kwaliteit van de opleiding tot medisch specialist. Bij deze ontwikkeling aansluitend heeft de COC Adelante het voortouw genomen om een dergelijke ontwikkeling door te voeren voor de opleiding tot klinisch fysisch audioloog (eveneens een zgn. eerste tranche zorgopleiding), revalidatiearts en GZ-psycholoog

Al deze eisen en systemen zijn erop gericht om de hoogst mogelijke kwaliteit van opleiden te garanderen.

Het belangrijkste meetmoment en instrument zijn de externe visitaties per opleiding. Deze vinden 3 tot 5 jaarlijks plaats en worden uitgevoerd door de overkoepelende organen per opleiding.

- voor de opleiding van de klinisch fysisch audioloog is dat de Stichting Opleiding Klinische Fysica (OKF);
- voor de opleiding psycholoog in opleiding tot GZ-psycholoog is dit het Regionaal Instituut voor Nascholing en Opleiding (RINO);

- voor de opleiding van de revalidatieartsen is dit de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS).

Naast de externe visitaties vinden er interne kwaliteitsmetingen plaats, die tezamen met de manier waarop we deze metingen opvolgen, het kwaliteitssysteem vormen. Hiervoor worden binnen Adelante een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- decentraal wat kan, centraal wat moet. Iedere opleiding kent specifieke opleidingseisen en besluiten. Iedere opleiding / opleider dient te voldoen aan deze eisen en krijgt ook binnen het kwaliteitssysteem de ruimte om de opleiding conform deze eisen vorm te geven. Alleen daar waar het meerwaarde biedt, centraliseren we kwaliteitsmetingen. Dat kan, omdat er naast verschillen ook veel overeenkomstige opleidingseisen zijn;
- een belangrijke overall eis is het hanteren van een interne PDCA-cyclus. Deze cyclus zetten we zo uniform mogelijk op;
- het derde uitgangspunt is dat de COC verantwoordelijk is voor het bewaken van de kwaliteit van de opleidingen, maar dat de opleiders en opleidingsgroepen verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van hun individuele opleidingen;
- het vierde uitgangspunt is dat de COC Adelante over de verschillende opleidingen heen kwaliteitsinstrumenten op eenzelfde manier groepeert. Belangrijke bron bij deze indeling is het rapport Scherpier 2.0 dat in november 2015 is verschenen en dat ook voor het OOR ZON als leidraad dient;
- aangezien Adelante onderdeel is van het OOR ZON is het laatste uitgangspunt voor het kwaliteitssysteem van de opleidingen dat we ons in principe conformeren aan het kwaliteitssysteem op OOR ZON niveau, tenzij er volgens de COC goede redenen zijn om hiervan af te wijken.

Gelet op het bovenstaande komen we tot het volgende categorieën in het kwaliteitssysteem:

1. De Onderwijs en Opleidingsregio

In het geval van medisch specialistische opleidingen is dit de Onderwijs en Opleidingsregio Zuid-Oost Nederland (OOR ZON). Het beschrijven van de kwaliteitsinstrumenten in dit kader valt buiten de scope van deze notitie, zie hiervoor het kwaliteitszorgplan OOR ZON.

2. De opleidingsinrichting

Binnen het leerplan van de opleiding tot klinisch fysicus audioloog wordt dit niveau omschreven als 'opleidingsklimaat'. Hoewel er verschillen zijn tussen beide termen, kiezen we er in het kader van deze notitie voor om te spreken over 'opleidingsinrichting'. Op dit niveau vinden binnen Adelante ook interne audits plaats in het kader van het Adelante kwaliteitssysteem. In deze audits wordt ook het proces van Adelante Kenniscentrum geëvalueerd, waaronder de processen van de opleidingen.

3. De opleidingsgroep

- opleidingsgroep: organisatie en ontwikkeling van de groepsleden
  - opleidingsgroep: inhoud van de opleiding
- Dit niveau wordt per opleiding ingevuld.

4. De opleiding (klifio, PIOG, AIOS)

Dit niveau wordt per opleiding ingevuld.

Het kwaliteitssysteem bestaat, naast de instrumenten gecategoriseerd in de bovenstaande vier groepen, uit het continu doorlopen van een aantal vaste stappen:

Stap	Wat	Hoe	Wie
1	Het bepalen van de beginsituatie	Obv vorige audit/visitatie	Opleider
2	Het kiezen (later: heroverwegen) van de instrumenten om kwaliteit van opleiden te meten	Op basis van opleidingseisen, regelgeving en OORZON kaders.	Opleider / leerhuis
3	Het vastleggen van de keuzes	Overzichtsdocument	Opleider
4	Het bespreken van bovenstaande keuzes met de COC	Overzichtsdocument	Opleider / COC

5	Uitvoeren van de metingen	Gebruiken van de meetinstrumenten	Opleidingsgroep / leerhuis / samenwerkingspartners
6	Analyseren uitkomsten en bepalen verbetermaatregelen	Opstellen van een verbeterplan (overzichtsdocument), ter goedkeuring in COC	Opleider / opleidingsgroep / COC
7	Het uitvoeren van het verbeterplan, inclusief het eventueel bijstellen van het verbeterplan als de verbetermaatregelen niet tot het gewenste resultaat leiden	Uitvoering door opleider / opleidingsgroep. Monitoren door COC	Opleider / opleidingsgroep / leerhuis / COC

De verbeterpunten worden bijgehouden en opgevolgd volgens het protocol Kwaliteitsregistraties, verbeterpunten en maatregelen. Dit protocol is te vinden op het kwaliteitsportaal van Adelante.

3. Kwaliteitsmetingen per opleiding

In de volgende paragrafen worden de verschillende kwaliteitsinstrumenten voor iedere opleiding beschreven. Voor de instrumenten “Gesprek opleidingsteam”, “KDB”, “Vergadering COC”, “Opstartgesprek periode”, “Evaluatiegesprek periode” en “Regulier overleg” worden de binnen Adelante geldende formats gebruikt.

Daarnaast wordt binnen alle opleidingen gebruik gemaakt van supervisie en is er een escalatiemodel. Beiden worden hier nader toegelicht.

Supervisie

Aan het begin van een stage moet duidelijk zijn welke lokale persoon/personen de opleiding superviseert/superviseren. Tevens dienen er reële doelen gesteld te worden die opgenomen en uitgewerkt worden in een stageverslag. De supervisor draagt tezamen met de opleiding de verantwoordelijkheid voor het behalen van de doelen. In het uiterste geval kunnen de doelen tijdens de stage aangepast worden. Deze aanpassing dient met redenen omkleed te worden beschreven in het stageverslag. De periodieke beoordeling van het functioneren van de opleiding binnen de stage wordt teruggekoppeld naar de (co-)opleider.

Escalatiemodel

Een aantal van de instrumenten dat in deze notitie vermeld wordt is ontwikkeld voor en wordt gebruikt binnen grotere opleidingsinstituten met meerdere opleidingen waardoor anonimiteit geborgd is. Bij de opleiding tot klinisch-fysicus audioloog binnen het cluster Adelante – MUMC+, evenals bij de opleiding tot GZ-psycholoog binnen het cluster met Mondriaan, is sprake van een zeer klein aantal opleidingen, waarmee anonimiteit defacto niet mogelijk is. De instrumenten worden derhalve ingezet als “onderlegger” voor het gesprek tussen opleiding en opleider.

Wanneer het gesprek tot onvoldoende verbetering leidt of één van beiden onvoldoende veiligheid ervaart kan de opleiding zich wenden tot de co-opleider.

Is er sprake van een geschil dat niet in der minne kan worden geregeld dan dient schriftelijk en gemotiveerd te worden voorgelegd aan de COC van Adelante. De COC dient binnen twee maanden een uitspraak te doen.

Indien één der partijen zich niet kan verenigen met de uitspraak van de opleidingscommissie zal het geschil worden voorgelegd aan het voor de opleiding van toepassing zijnde overkoepelende orgaan. Daarnaast heeft de COC de mogelijkheid om een extern adviseur te raadplegen.

Adelante beschikt over een vertrouwenspersoon. Deze is beschikbaar voor alle medewerkers in dienst bij Adelante, inclusief de opleidingen. De procedure is beschikbaar op het Kwaliteitsportaal.

3.1 Audiologie

De opleiding van de klifio wordt meegenomen in het kwaliteitssysteem. Er wordt een eigen PDCA cyclus doorlopen om de kwaliteit en veiligheid te borgen.

De inhoud van de opleiding is vastgelegd in het opleidingsplan en voldoet aan de eisen zoals vastgelegd in het Leerplan cf. de eisen van de Stichting OKF.

Binnen Adelante wordt de klifio voornamelijk opgeleid in de perifere klinische praktijk van patiënten met slechthorendheid en/of spraaktaalproblemen, terwijl de verschillende stages (bijv. kinderaudiologie, cochleair implantaat, vestibulogie) en het wetenschappelijk onderzoek voor het grootste gedeelte plaatsvinden binnen het AC MUMC+. In het Leerplan is vastgelegd welke taken de klifio/opleiding en de (co-)opleider hebben.

Er wordt een voorstel gedaan voor de instrumenten die minimaal ingezet dienen te worden tijdens de opleiding en met welke frequentie. Dit ter periodieke evaluatie van de kwaliteit van de opleiding, de opleiders en het opleidingsklimaat. Hier wordt een PDCA-kwaliteitsverbetercyclus (Plan-Do-Check-Act) aan gekoppeld (zie onderstaande tabel, ontleend aan de COC MUMC+).

Wat	Bron	Plan	Do	Check	Act
Omschrijving probleem/uitgangssituatie als basis voor verbeterpunt	Bron waaruit dit punt voortkomt	Kijk naar huidige werkzaamheden en ontwerp plan voor verbetering. Stel doelstellingen vast	Voer geplande verbetering uit in gecontroleerde proefopstelling	Meet resultaten van verbetering, vergelijk deze met oorspronkelijke situatie en toets aan doelstellingen	Bijstellen aan de hand van gevonden resultaten bij CHECK

Opleiding, opleider(s), co-opleider(s) en supervisors dienen met enige regelmaat te overleggen om de PDCA-cyclus te kunnen doorlopen. Ook de overlegmomenten worden in dit document beschreven.

Opleidingsinrichting/opleidingsklimaat

Instrument	Doel	Betrokkenen	Frequentie	Rapportage
Opleidingsvisitatie OKF	Beoordeling kwaliteit opleidingsinstituut	Visitatiecommissie OKF, opleidingsteam, COC, RvB, KC	1x/5jr	Commissie → RvB
D-rect	Evaluatie opleidingsklimaat	KLIFIO / opleider	1x/2 jr; na jaar 1 en na jaar 3 opleiding	Opleider -> overzicht verbeterpunten /verbeterplan
Jaargesprek	Algemeen functioneren	Teammanager / opleider / KLIFIO	1x/jr	HR
Vergadering Centrale Opleidingscommissie (COC)	Kennisuitwisseling en verbetering Leerhuis / Kenniscentrum	Leden van de COC	4x/jr	KLIFIO → notulen in portfolio

Bron: opleidingsplan Adelante / OKF

Opleidingsgroep

Instrument	Doel	Betrokkenen	Frequentie	Rapportage
Jaargesprek	Algemeen functioneren	Teammanager/opleider/KLIFIO	1x/jr	HR
Gesprek opleidingsteam (PDCA MUMC+ format)	Bespreken voortgang PDCA opleiding	(Co-)opleider/supervisor/KLIFIO	2x/jr	Opleider → COC en KC
MCTQ	Evaluatie opleider	Opleider/KLIFIO	1x/2 jr; na 1 jaar en na 3 jaar opleiding	KLIFIO → portfolio Opleider -> COC

Bron: opleidingsplan Adelante / OKF

Opleiding

Instrument	Doel	Betrokkenen	Frequentie	Rapportage
Jaargesprek	Algemeen functioneren	Teammanager/opleider/KLIFIO	1x/jr	HR
Voortgangsrapportage (OKF format)	Voortgang opleiding, kritische reflectie	(Co-) opleider/KLIFIO	2x/jr	KLIFIO → OKF → portfolio
KDB (Korte Deelbeoordeling)	Evaluatie opleiding binnen stage	Supervisor / KLIFIO / andere bij de opleiding betrokkenen	2x/stage (halverwege en eind stage)	1 KLIFIO → supervisor 2. supervisor → (co-) opleider
360° beoordeling	Evaluatie opleiding binnen multidisciplinaire team	Collega's/KLIFIO	2x/jr	Collega's → KLIFIO → portfolio
Opstartgesprek periode	Bespreken plannen opleiding nieuwe periode	Opleider/KLIFIO	1x/periode	KLIFIO → portfolio
Evaluatiegesprek periode	Evaluatie opleiding afgelopen periode	Opleider/KLIFIO	1x/periode	KLIFIO → portfolio
Presentatie/ literatuurbespreking	Evaluatie theoretische kennis	Opleiding/team/(co-)opleider	1x/periode	KLIFIO → portfolio
Korte praktijkbeoordeling (KPB)	Evaluatie patiënt-contact	Opleider/KLIFIO	4x/jr	Opleider → portfolio
Regulier overleg	Bespreken literatuur, klinische praktijk	Opleider/KLIFIO	min. 1/mnd	KLIFIO → portfolio

Bron: opleidingsplan Adelante / OKF

3.2 Psychologie

Net als bij de andere opleidingen is de inhoud van de opleiding vastgelegd in het opleidingsplan. Daarnaast houdt de psycholoog in opleiding tot gz-psycholoog een portfolio bij.

Opleidingsinrichting / opleidingsklimaat

Instrument	Doel	Betrokkenen	Frequentie	Rapportage
Opleidingsvisitatie Rino Zuid	Beoordeling kwaliteit opleiding en opleiders	Visitatiecommissie , opleidingsteam, COC, RvB, KC	1x/4jr	Commissie → RvB
Jaargesprek	Algemeen functioneren	Teammanager / opleider / PIOG	1x/jr	PIOG
PIOG lunchbespreking	Optimaliseren opleidingsklimaat door ervaringen uit te wisselen en kennis te delen	PIOG, praktijkopleider	4x/jr	Opleider → notulen
Vergadering Centrale Opleidings-Commissie (COC)	Kennisuitwisseling en verbetering Leerhuis / Kenniscentrum	Leden van de COC	4x/jr	opleider → notulen
Opleidersgroep lunchbijeenkomst	Optimaliseren opleidingsklimaat door ervaringen uit te wisselen en kennis te delen	Werkbegeleiders, supervisors, praktijkopleider	1x/jr	Opleider → notulen

Bron: opleidingsplan RINO, opleidingsplan GZ-psychologie Adelante

Opleidingsgroep

Instrument	Doel	Betrokkenen	Frequentie	Rapportage
Jaargesprek	Algemeen functioneren	Teammanager/ opleider/PIOG	1x/jr	medewerker
Vergadering opleidingsgroep	Bespreken opleidings-gerelateerde zaken	Alle leden van de opleidingsgroep	2x/jr	Notulen

Bron: opleidingsplan RINO

Opleiding

Instrument	Doel	Betrokkenen	Frequentie	Rapportage
Jaargesprek	Algemeen functioneren	Teammanager/opleider/PIOG	1x/jr	PIOG
Voortgangsrapportage	Voortgang opleiding, kritische reflectie	(Co-) opleider/PIOG/werkbegeleider/supervisor	2x/jr	praktijkopleider → RINO → portfolio
Selectieve beoordeling	Geschiktheidsbeoordeling	Praktijkopleider/PIOG	1x per jaar	PIOG-> portfolio
KBS toetsen	Het meten van de ontwikkeling van alle competenties	Praktijkopleider/werkbegeleider/supervisor	Minimaal 6x per jaar	PIOG -> portfolio
KDB (Korte Deelbeoordeling)	Evaluatie opleiding binnen stage	Supervisor/PIOG/andere bij de opleiding betrokkenen	2x/stage (halverwege en eind stage)	PIOG → supervisor supervisor → (co-) opleider
360° beoordeling	Evaluatie opleiding binnen multidisciplinaire team	Collega's/PIOG	1x/jr	Collega's → PIOG → portfolio
Referaat	Beoordelen stand van zaken kennis/wetenschap	PIOG	2x gedurende de duur van de opleiding	PIOG->portfolio
6-weeks overleg praktijkopleider	Bespreken voortgang praktijkgedeelte opleiding	Opleider/PIOG	1x per 6 weken	PIOG → portfolio
Supervisie	Bespreken verdieping mbt diagnostiek / behandeling en persoonlijke ontwikkeling	Supervisor/PIOG	1x per week 60 min	Nvt
Werkbegeleiding	Dagelijkse gang van zaken tav diagnostiek, behandeling pt-en, deelname aan team	Werkbegeleider / PLOG	1x per week 45-60 min	Nvt

Bron: opleidingsplan RINO

3.3 Revalidatiegeneeskunde

Ook hier geldt dat de inhoud van de opleiding is vastgelegd in het opleidingsplan (regionaal, lokaal en persoonlijk) en voldoet aan de eisen zoals die zijn vastgesteld door RVS, OOR en in het Leerplan. Binnen Adelante wordt de AIOS opgeleid in volwassenenrevalidatie, kinderrevalidatie en arbeidsrevalidatie. Daarnaast wordt wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd door de AIOS en neemt de AIOS deel aan doelmatigheidsinitiatieven.

Er wordt een voorstel gedaan voor de instrumenten die minimaal ingezet dienen te worden tijdens de opleiding en met welke frequentie. Dit ter periodieke evaluatie van de kwaliteit van de opleiding, de opleiders en het opleidingsklimaat. Hier wordt een PDCA-kwaliteitsverbetercyclus (Plan-Do-Check-Act) aan gekoppeld (zie onderstaande tabel, ontleend aan de COC MUMC+).

De volgende instrumenten worden gehanteerd in het kader van de borging van de kwaliteit

1. Zelfevaluatie.
2. Evaluatie
3. Besprekingen in het kader van de opleiding (periodieke bijeenkomsten van de opleidingsgroep, GDR, etc.).

Daarnaast wordt door de opleidingsgroep aandacht besteed aan het vormen van een gemeenschappelijke visie op de opleiding. Hiertoe wordt 3x per jaar een onderwijsmoment op de donderdag gebruikt om deelonderwerpen van de opleiding samen te beschouwen en verder te ontwikkelen. Dit kan het geven van beoordelingen, briefcontrole, supervisie of een ander onderwerp zijn welke door de opleidingsgroep als relevant wordt beschouwd. Dit gebeurt tijdens de afwezigheid van de AIOS bij de verplichte bij- en nascholingscursussen.

Wat	Bron	Plan	Do	Check	Act
Omschrijving probleem/uitgangssituatie als basis voor verbeterpunt	Bron waaruit dit punt voortkomt	Kijk naar huidige werkzaamheden en ontwerp plan voor verbetering. Stel doelstellingen vast	Voer geplande verbetering uit in gecontroleerde proefopstelling	Meet resultaten van verbetering, vergelijk deze met oorspronkelijke situatie en toets aan doelstellingen	Bijstellen aan de hand van gevonden resultaten bij CHECK

Opleiding, opleider(s), co-opleider(s) en supervisors dienen met enige regelmaat te overleggen om de PDCA-cyclus te kunnen doorlopen. Ook de overlegmomenten worden in dit document beschreven.

Opleidingsinrichting

Instrument	Doel	Betrokkenen	Frequentie	Rapportage
Opleidingsvisite RGS	Beoordeling kwaliteit opleidingsinstelling en opleiding	Visitatiecommissie RGS, opleidingsgroep, COC, RvB, KC, aios	1x/5jr	Commissie → RGS-> opleider + RvB
D-rect	Evaluatie opleidingsklimaat	aios	2x per jaar	Opleider → aios /opleidingsinstelling / COC
Opleidingsvergadering	Informatie halen en brengen ten aanzien van opleidingen	Opleiders, leden opleidingsgroep en aios	2x per jaar	Notulen
DB-opleidingen	Actuele informatie OOR	Opleiders en plaatsvervangend opleiders van alle instellingen in een OOR	8x per jaar	Notulen

Vergadering Centrale Opleidings Commissie (COC)	Kennisuitwisseling en verbetering Leerhuis / Kenniscentrum	Leden van de COC	4x/jr	AIOS → notulen in portfolio
---	---	------------------	-------	-----------------------------

Bron: verslag commissie Scherpbier

Opleidingsgroep

Instrument	Doel	Betrokkenen	Frequentie	Rapportage
Jaargesprek	Algemeen functioneren	Teammanager/opleider/aios	1x/jr	Medewerker
In ontwikkeling: IFMS	Algemeen functioneren medisch specialist	Medische staf	1x per jaar	Nog niet bekend
Opleidingsvergadering (PDCA MUMC+ format)	Bespreken van alle opleidingsgerelateerde zaken inclusief PDCA	Alle leden van de opleidingsgroep	4x/jr	Opleider → COC
MCTQ	Evaluatie supervisors	aios/supervisors	1x/2 jr	Opleider -> IFMS? Jaargesprek?

Bron: verslag commissie Scherpbier

Opleiding

Instrument	Doel	Betrokkenen	Frequentie	Rapportage
Voortgangsgesprek	Voortgang opleiding, kritische reflectie	opleider/supervisor/aios	2x/jr	aios → portfolio
KPB (Korte Praktijkbeoordeling)	Evaluatie opleiding; Feedback geven aan AIOS tav voortgang	supervisor/aios	12x/jaar	1 aios → supervisor 2. supervisor → (co-) opleider
360° beoordeling	Evaluatie opleiding binnen multidisciplinaire team	collega's/teamleden /aios	1x/jr	Collega's → aios → portfolio
Geschiktheidsbeoordeling	Beoordelen of de AIOS geschikt is om de opleiding voort te zetten	Opleider/aios	1x/ jaar, in jaar 1,2 & 3	Opleider/aios-> portfolio
Kennistoets	Beoordeling van de voortgang	aios	2x/jaar vanaf jaar 2	VRA → portfolio
CAT (Critical Appraised Topic)	Beoordelen competenties tav literatuurstudie irt klinische vraag	aios/opleider	2x/jr	aios → portfolio
Zelfreflectie	Procesbeschrijving eigen ontwikkel- en leervaardigheden	aios/opleider	2x/jr	aios → portfolio
Startgesprek periode	Bespreken plannen opleiding nieuwe periode	Opleider/ supervisor /aios	1x/periode	aios → portfolio

Voordracht	Evaluatie theoretische kennis	aios	1x/opleiding op internationaal congres	aios → portfolio
Supervisie	Begeleiding AIOStav opleiding en dagelijkse praktijk	Supervisor/aios	1x/dag	Geen
Generaal Dagelijks Rapport	Bespreken dagelijkse gang van zaken ten aanzien van patiëntenzorg en opleiding	Alle leden opleidingsgroep /alle aios	1x/dag	Geen

Bron: verslag commissie Scherpbier

4. Gezamenlijke instrumenten

Uit bovenstaande overzichten per opleiding valt op te maken dat de volgende kwaliteitsmetingen Adelantebreed (over de opleidingen heen) worden uitgezet:

Instrument	Doel	Betrokkenen
Jaargesprek	Algemeen functioneren	Teammanager/opleider/opleiding
Voortgangsgesprek	Voortgang opleiding, kritische reflectie	(Co-) opleider/opleiding
360° beoordeling	Evaluatie opleiding binnen multidisciplinaire team	Collega's/opleiding
MCTQ; bij revalidatie schriftelijk, bij audiologie wordt de interviewvorm gebruikt. Bij psychologie wordt nog nader onderzocht hoe dit in praktijk wordt gebracht	Evaluatie supervisors	Supervisors /opleidingen
Evaluatiegesprek periode	Evaluatie opleiding afgelopen periode	Opleider/opleiding
Korte praktijk beoordeling (KPB)	Evaluatie patiënt-contact	Opleider/opleiding
Vergadering opleidingsgroep	Bespreken van alle opleidingsgerelateerde zaken	Alle leden van de opleidingsgroep
Regulier overleg/supervisie	Bespreken literatuur, klinische praktijk	Opleider/supervisor/opleiding

Literatuurlijst

- Academisering van Adelante, notitie Kik Snoek 08-09-2015
- Eindrapportage projectgroep kwaliteitsindicatoren o.l.v. prof. Scherpbier, 2008
- Rino opleidingsplan GZ-psycholoog, 2014
- Opleidingsplan GZ-psychologie Adelante, 2016
- Opleidingsplan klinisch fysici audiologie Adelante, 2015
- Regionaal opleidingsplan Revalidatiegeneeskunde 2017
- Lokaal Opleidingsplan Revalidatiegeneeskunde Adelante 2017
- Kwaliteitszorg instellingen met één specialisme, OORZON 2014
- Kwaliteitszorg OORZON 2016, versie 19012015
- Kwaliteitskader opleidingen sociale geneeskunde
- Protocol voor de uitvoering van kwaliteitszorg instrumenten, OORZON 2013 – 2015
- Richtlijnen OKF, www.stichtingokf.nl
- Richtlijnen Rino, www.rinozuid.nl
- Richtlijnen OORzon, www.oorzon.nl
- Richtlijnen RGS, knmg.artsennet.nl
- Opleidingsplan Beter, januari 2016
- Adviezen Scherpbier 2.0, november 2015